Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av hälsoskyddslagen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det ändringar i hälsoskyddslagen. Ändringarna gäller avgifterna för tillsyn. Av verksamhetsutövarna tas i fortsättningen ut en årlig grundavgift för tillsyn av de verksamhetsställen och verksamheter som verksamhetsutövarna är skyldiga att anmäla eller som förutsätter godkännande. Avgiften föreslås vara 150 euro. Vissa verksamhetsutövare vars verksamhet är småskalig ska inte omfattas av denna avgiftsskyldighet. Genom den föreslagna lagen preciseras också vilka verksamhetsutövare som är skyldiga att anmäla om ibruktagande av verksamhetsställen och inledande av verksamheter. Dessutom uppdateras bestämmelserna om ändringssökande för att motsvara de revideringar som gäller ändringssökande i den allmänna lagstiftningen.

Syftet med propositionen är att förenhetliga bestämmelserna om grundavgifterna för hälsoskyddstillsynen och livsmedelstillsynen.

Lagen avses träda i kraft den 1 januari 2022 samtidigt som motsvarande bestämmelse om grundavgift för tillsyn i livsmedelslagen börjar tillämpas.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL 1
MOTIVERING 3
1 Bakgrund och beredning 3
1.1 Bakgrund 3
1.2 Beredning 3
2 Nuläge och bedömning av nuläget 5
2.1 Lagstiftning 5
2.2 Praxis 7
2.3 Bedömning av nuläget 8
3 Målsättning 9
4 Förslagen och deras konsekvenser 9
4.1 De viktigaste förslagen 9
4.2 De huvudsakliga konsekvenserna 10
4.2.1 Ekonomiska konsekvenser 10
4.2.1.1 Kommunalekonomiska konsekvenser 10
4.2.1.2 Företagsekonomiska konsekvenser 12
4.3 Konsekvenser för myndigheterna 13
4.4 Konsekvenser för miljön 13
4.5 Samhälleliga konsekvenser 13
5 Alternativa handlingsvägar 13
5.1 Handlingsalternativen och deras konsekvenser 13
5.2 Lagstiftning och andra handlingsmodeller i utlandet 14
6 Remissvar 14
6.1 Synpunkterna i utlåtandena 15
6.2 Hur remissvaren har beaktats 20
7 Specialmotivering 21
8 Verkställighet och uppföljning 31
9 Ikraftträdande 31
10 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning 31
LAGFÖRSLAG 34
Lag om ändring av hälsoskyddslagen 34
BILAGA 37
Skyldighet att anmäla ibruktagande av ett verksamhetsställe eller inledande av en verksamhet samt skyldighet att betala grundavgift för tillsynen 37
BILAGA 40
PARALLELLTEXT 40
Lag om ändring av hälsoskyddslagen 40

MOTIVERING

1 Bakgrund och beredning

1.1 Bakgrund

Syftet med hälsoskyddslagen (763/1994) är att upprätthålla och främja befolkningens och individens hälsa. Lagens syfte (1 §) är också att förebygga, minska och undanröja sådana i livsmiljön förekommande faktorer som kan orsaka sanitära olägenheter. Hälsoskyddsmyndigheten ska inom sitt område främja och övervaka hälsoskyddet så att en hälsosam livsmiljö tryggas för invånarna.

Tillsyn enligt hälsoskyddslagen utövas genom planmässig tillsyn som utförs av den kommunala hälsoskyddsmyndigheten och som baserar sig på misstanke om sanitär olägenhet. Hälsoskyddsmyndigheten övervakar genom planmässig förhandstillsyn de anmälningspliktiga objekt som anges i lagen. För inspektioner som en myndighet utför tas det ut en avgift enligt en av kommunen godkänd taxa på det sätt som föreskrivs i hälsoskyddslagen. Anmälningsförfarandet och den planmässiga tillsynen har förenklats genom lagen om ändring av hälsoskyddslagen (942/1996), som trädde i kraft den 11 november 2016, och genom att riksprogrammet för hälsoskyddstillsynen därigenom uppdaterades. Syftet med reformen av bestämmelserna om avgifter är att främja kommunernas handlingsfrihet då man ordnar tjänster så att man från detaljstyrning av resurser kan gå över till att styra de resultat som eftersträvas.

I regeringens strategiska program för 2015 konstaterades att man övergår till kostnadsmotsvarighet i tillstånds- och tillsynsmyndigheternas verksamhet. Som lagar där man kunde övergå till kostnadsmotsvarighet nämndes exempelvis livsmedelslagen och hälsoskyddslagen.

Miljö- och hälsoskydd

Lagstiftning om miljö- och hälsoskydd finns i livsmedelslagen (297/2021), veterinärvårdslagen (765/2009), hälsoskyddslagen (763/1994) och tobakslagen (549/2016). Tillsyn inom miljö- och hälsoskyddet utövas av de tillsynsenheter för kommunernas eller kommunernas samarbetsområden som avses i lagen om samarbetsområden för miljö- och hälsoskyddet (410/2009) och som har personalresurser motsvarande minst 10 årsverken.

Finlands Kommunförbund rf och kommunala tillsynsenheter inom miljö- och hälsoskyddet har föreslagit att lagarna om miljö- och hälsoskydd förenhetligas för att det ska bli lättare att styra och tillämpa dem och för att praxisen ska bli enhetligare på riksnivå.

1.2 Beredning

Propositionen har beretts vid social- och hälsovårdsministeriet i samarbete med de myndigheter som är centrala med tanke på tillämpningen av lagen.

De bestämmelser om tillsynsavgifter i hälsoskyddslagen som ingick i jord- och skogsbruksministeriets beredning av regeringens proposition med förslag till livsmedelslag och lag om ändring av 1 § i lagen om verkställighet av böter (MMM019:00/2020) [1] har efter remissbehandlingen av nämnda proposition överförts från den propositionen till social- och hälsovårdsministeriets särskilda beredning. Vid den särskilda beredningen har till propositionen fogats en bilaga till lagen där den anmälningsskyldighet enligt hälsoskyddslagen som ligger till grund för uppbörden av tillsynsavgiften av skattenatur har preciserats. Anmälningsskyldighet förutsätts i fråga om vissa verksamheter, även om det till exempel på grund av verksamhetens småskalighet inte tas ut någon grundavgift för tillsynen.

Propositionen har varit ute på remiss från den 3 juni till den 2 juli 2021 i tjänsten utlåtande.fi. Enligt anvisningen för hörande vid författningsberedning (http://kuulemisopas.finlex.fi/sv/) ska tiden för inlämnande av skriftliga utlåtanden vara minst sex veckor och i omfattande projekt minst åtta veckor. Om remisstiden infaller under en allmän semesterperiod, bör tiden vara längre. Tiden för lämnande av utlåtande kan av grundad anledning vara kortare än vad som nämnts ovan. Remisstiden har varit fyra veckor, eftersom propositionen redan tidigare varit ute på remiss i samband med de tidigare beredningsskedena för totalreformen av livsmedelslagen (RP 262/2018 rd och RP 3/2021 rd).

Utlåtanden om propositionen har begärts av jord- och skogsbruksministeriet, finansministeriet, arbets- och näringsministeriet, undervisnings- och kulturministeriet, justitieministeriet, Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården, Livsmedelsverket, Regionförvaltningsverket i Södra Finland, Regionförvaltningsverket i Östra Finland, Regionförvaltningsverket i Lappland, Regionförvaltningsverket i Sydvästra Finland, Regionförvaltningsverket i Västra och Inre Finland, Regionförvaltningsverket i Norra Finland, Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet (ÅMHM), Esboregionens miljö- och hälsoskydd, Sydspetsens miljöhälsa, Etelä-Satakunnan ympäristötoimisto, samkommunen Forssan seudun hyvinvointikuntayhtymä, Haapavesi stad, Fredrikshamns stad, Helsingfors stads miljötjänster, Hyvinge stad, Tavastehus stad, Imatran seudun ympäristötoimi, Inarin ja Utsjoen ympäristönsuojelun ja ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alue, Samkommunen Itä-Savon sairaanhoitopiiri, samkommunen JIK Peruspalveluliikelaitoskuntayhtymä, Jyväskylän seudun ympäristöterveys, samkommunen Kainuun sosiaali- ja terveydenhuolto, Kalajoen kaupungin ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alue, Mellersta Österbottens miljöhälsovård, Keski-Savon ympäristötoimi, Mellersta Nylands miljöcentral, Keurusselän ympäristön- ja terveydensuojelutoimisto, Koillis-Lapin ympäristöterveydenhuolto, Kotkan ympäristöterveydenhuollon palveluyksikkö, Kouvola stad, Kuopio stad, Kuusamon, Posion ja Taivalkosken ympäristöterveydenhuollon ja ympäristönsuojelun yhteistoiminta-alue, Lahtis stad, Miljöväsendet i Villmanstrandsregionen, Laukaan ympäristövalvonta, Liedon kunnan ympäristöpalvelut, Lojos miljöhälsotjänster, Västkustens miljöenhet, Meri-Lapin ympäristöterveysvalvonta, Mikkelin Seudun Ympäristöpalvelut, Oulun seudun ympäristötoimi -liikelaitos, Oulunkaaren ympäristöpalvelut, samkommunen Peruspalvelukuntayhtymä Kallio, samkommunen Peruspalvelukuntayhtymä Selänne, Jakobstads stad, Pohjoisen Keski-Suomen Ympäristötoimi, Pohjois-Karjalan Ympäristöterveys, samkommunen Pohjois-Satakunnan peruspalvelukuntayhtymä, Björneborgs stad, Borgå stad, Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymä, Reso stad, Raumo stad, samkommunen Riihimäen seudun terveyskeskuksen kuntayhtymä, Rovakaaren ympäristöterveydenhuolto, Salo stad, Sastamalan seudun sosiaali- ja terveyspalvelut, Seinäjoen alueen ympäristöterveydenhuolto, Siilinjärven ympäristöterveyspalvelut, Suupohjan peruspalveluliikelaitoskuntayhtymä, Tammerfors stad, Tervo kommun,

[1] Regeringens proposition till riksdagen med förslag till livsmedelslag och till lag om ändring av 1 § i lagen om verkställighet av böter https://www.edus-kunta.fi/SV/vaski/HallituksenEsitys/Documents/RP_3+2021.pdf

Tunturi-Lapin ympäristöterveydenhuolto, Åbo miljöhälsa, Uudenkaupungin ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alue, Vaasan ja Laihian ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alue, Vanda stad, samkommunen Ylä-Savon SOTE kuntayhtymä, Finlands Kommunförbund rf, Finlands näringsliv EK rf, Veterinärhygienikernas förening rf, Turism- och Restaurangförbundet rf, Finlands Veterinärförbund rf, Finlands Vattenverksförening rf, Finlands Vattenandelslagets Förbund rf, Ympäristöterveyden Asiantuntijat ry, Ympäristöterveys Pirteva och Finlands universitetsrektorers råd UNIFI rf.

Propositionen har behandlats i delegationen för kommunal ekonomi och kommunalförvaltning den 17 augusti 2021.

Beredningsunderlaget till propositionen finns allmänt tillgängligt på adressen: https://valtioneuvosto.fi/sv/projekt (projektnummer STM184:00/2020).

2 Nuläge och bedömning av nuläget

2.1 Lagstiftning

Hälsoskyddslagen

Bestämmelser om hälsoskyddstillsynen finns i hälsoskyddslagen. Kommunen eller ett kollegialt organ som utses av samarbetsområdet för miljö- och hälsoskyddet samt tjänsteinnehavare som är underställda detta organ ansvarar enligt lagen för myndighetsuppgifter som hänför sig till hälsoskyddet.

Övervakningen av anmälningsskyldiga verksamheter eller verksamheter som kräver godkännande baserar sig på en tillsynsplan som görs upp av en myndighet samt på anhängig misstanke om sanitära olägenheter. Tillsynsplanen för hälsoskyddet utarbetas i kommunen eller inom samarbetsområdet för miljö- och hälsoskyddet. Planen ska utarbetas så att tillsynen är riskbaserad och högklassig samt förebygger sanitära olägenheter. Tillsynsplanen ska i tillämpliga delar beakta de centrala ämbetsverkens riksomfattande program för tillsyn över miljö- och hälsoskyddet. Utifrån en riskbedömning bestämmer kommunen behovet av den regelbundna tillsyn som ska utövas över tillsynsobjekten. Kommunen tar ut en avgift per inspektion för planmässig tillsyn enligt tillsynsplanen.

Hälsoskyddsmyndigheten kan utföra planmässig förhandstillsyn av objekt som anmälts enligt hälsoskyddslagen. Utöver den planmässiga tillsynen utför hälsoskyddsmyndigheten kontroller på basis av misstankar om sanitär olägenhet. Kontroller på basis av misstankar om sanitär olägenhet görs också på andra objekt än sådana som omfattas av planmässig tillsyn, såsom bostäder.

Kommunen ska enligt gällande lag ta ut en avgift av verksamhetsutövarna för planmässig tillsyn. Avgiften, enligt en av kommunen godkänd taxa, gäller anmälningar och ansökningar som kommunen handlägger, kontroller, provtagning och undersökningar som ingår i den kommunala tillsynsplanen samt intyg som kommunen beviljar. För övriga kontroller på basis av misstankar om sanitär olägenhet samt för andra prestationer, såsom mätningar, provtagningar eller andra motsvarande utredningar kan en avgift tas ut med undantag för den första inspektionen. Vattenburna epidemier utreds på bekostnad av kommunen.

Miljö- och hälsoskydd

Före den partiella revidering av tillsynen som genomfördes 2016 föreslogs det i de centrala ämbetsverkens riksomfattande tillsynsprogram krav på ett teoretiskt beräknat tillsynsbehov enligt målgrupp. Kraven har i princip varit betydligt högre än vad kommunerna med tillgängliga resurser kunnat genomföra. I genomsnitt kunde mindre än hälften av den planmässiga tillsynen utföras utan att ansenligt öka den kommunala tillsynsmyndighetens resurser. Statens revisionsverk tog i sin effektivitetsrevisionsberättelse om miljö- och hälsoskydd, Ympäristöterveydenhuolto 07/2014, upp problemet med att staten styr och sätter upp mål, medan kommunerna finansierar tillsynen. Revisionsberättelsen slår fast att miljö- och hälsoskyddet styrs av orealistiska tillsynsmål. Enligt revisionsberättelsen kan tillsynen på lokal nivå ändå genomföras relativt bra med hänsyn till resurserna, även om man inte alltid har nått målen i planen för det riksomfattande tillsynsprogrammet. I och med ändringen av hälsoskyddslagen, som trädde i kraft den 11 november 2016, ändrades bestämmelser i anslutning till anmälningsskyldigheten och den planmässiga tillsynen bland annat så att de obligatoriska bestämmelserna om innehållet i den kommunala tillsynsplanen upphävdes. På detta sätt utvidgades kommunernas prövningsrätt i fråga om genomförandet av tillsynen.

Avgifter i anslutning till hälsoskyddstillsynen tas numera ut per prestation i kommunerna. En inspektör besöker objektet, varefter kommunen tar ut en avgift för inspektionen enligt en av kommunen godkänd taxa. En inspektion anses omfatta förberedelsen inför inspektionen, inspektionstiden och skrivandet av inspektionsprotokollet. Också för handläggningen av verksamhetsutövarens anmälan eller ansökan tas en separat avgift ut. Handledning, rådgivning, utbildning, information och andra motsvarande åtgärder från myndighetens sida är inte längre avgiftsbelagda.

I enlighet med den tidigare gällande tobakslagen (693/1976) tog kommunen av näringsidkare ut avgifter enligt en av kommunen godkänd taxa för sådana kontroller och provtagningar som omfattas av kommunens tillsynsplan. Dessutom tog kommunen ut en avgift hos den som ansöker om tillstånd att sälja tobaksprodukter enligt den taxa som kommunen godkänt, och hos innehavaren av ett försäljningstillstånd en årlig tillsynsavgift för varje försäljningsdisk. Avgifter för kontroller och provtagningar samt den årliga tillsynsavgiften för detaljhandel har till sin konstitutionella karaktär ansetts utgöra skatter, vilket beskrivs i regeringens proposition till riksdagen med förslag till tobakslag och till vissa lagar som har samband med den (RP 15/2016 rd, s. 50). Regleringen överensstämde ändå inte med de krav som ställs på en skattelag. I tobakslagen som trädde i kraft 2016 föreskrivs om den årliga tillsynsavgiften för försäljning, så att regleringen klarare än förr uppfyller grundlagens förutsättningar för skatt. Avgifter tas inte längre ut för kontroller eller provtagningar som ingår i tillsynsplanen, utan alla de kostnader som orsakas av tillsyn i enlighet med tobakslagen täcks med intäkterna av de årliga tillsynsavgifterna.

I totalreformen av livsmedelslagen föreskrivs för livsmedelstillsynen en årlig grundavgift för tillsynen som motsvarar den som föreslås i denna proposition. För de tillsynsobjekt som omfattas av den planmässiga livsmedelstillsynen tas det årligen ut en grundavgift på 150 euro för tillsynen och för inspektionerna tas det ut avgifter enligt taxan, genom vilka avgifternas belopp ställs i relation till tillsynsbehovet. Allmännyttiga samfund och bybutiker samt aktörer som bedriver småskalig verksamhet i enlighet med de nationella bestämmelser som utfärdats med stöd av EU-lagstiftningen har befriats från den årliga grundavgiften för tillsyn. Den nya livsmedelslagens 72 §, där det föreskrivs om den årliga grundavgift för tillsyn som tas ut för den kommunala livsmedelstillsynen, börjar tillämpas den 1 januari 2022.

2.2 Praxis

Hälsoskydd

När det gäller tillsynsobjekt som omfattas av hälsoskyddet inspekterades 348 simhallar och badanläggningar, 1 334 allmänna badstränder, 520 anläggningar som levererar hushållsvatten enligt social- och hälsovårdsministeriets förordning (1352/2015), 154 små anläggningar som levererar hushållsvatten, 1 061 läroanstalter, 1 125 daghem och 605 skönhetssalonger, tatuerings- och piercingtjänster år 2019.[2] Inom hälsoskyddstillsynen gjordes sammanlagt 12 313 inspektioner på 9 675 olika verksamhetsställen. Av dessa var 62 procent planmässiga inspektioner. Inspektionerna registreras i det gemensamma datasystemet för tillsynsobjekt inom miljö- och hälsoskyddet (VATI-systemet). Det uppskattade antalet tillsynsobjekt som omfattas av den planmässiga hälsoskyddstillsynen framgår av tabell 1.

Tabell 1. Uppskattning av antalet objekt som omfattas av den planmässiga hälsoskyddstillsynen

Verksamhet	Antal (uppskattning)
Hotell, gästhem, lägenhetshotell, motell och resandehem	1 500
Inkvarteringslokaler i semesteranläggningar och på campingplatser	550
Inkvarteringskaserner	20
Andra inkvarteringslokaler, såsom bed & breakfast-boende, internat, natthärbärgen och förläggningar	1 000
Konditionssalar eller motionslokaler som är öppna för allmänheten	2 500
Bastur som är öppna för allmänheten (huvudsakligt användningsändamål)	650
Badanläggningar, simhallar och utebassänger samt badstränder som är öppna för allmänheten.	1 000
Andra badstränder som är öppna för allmänheten	1 500
Daghem	4 500
Gruppfamiljedaghem	400
Plats för anordnande av verksamhet som hänför sig barns och ungas sammankomster	2 200
Skolor och läroanstalter	3 300
Serviceboende med heldygnsomsorg och institutionsvård	2 850
Mödra- och skyddshem	60
Barnskyddsanstalter	600
Solarietjänster	300
Verksamhet med ingrepp i huden och skönhetssalonger som förutsätter särskild hygien	4 700
Stora vattendistributionsområden som levererar hushållsvatten	1 500
Små vattendistributionsområden som levererar hushållsvatten	1 000

2Hälsoskyddstillsynens statistiska uppgifter är från 2019, eftersom coronapandemin har påverkat hälsoskyddstillsynen år 2020 och uppgifterna från det året inte beskriver den normala nivån på tillsynen.

Tillsyn enligt hälsoskyddslagen utfördes med omkring 240 årsverken år 2019, av vilka den planmässiga tillsynens andel av arbetsinsatsen var cirka 30 procent. Till objekt som berörs av planmässig tillsyn riktas också icke-planmässig tillsyn, vilket gör att den totala arbetsinsatsen som riktas till dessa objekt i praktiken är ännu större. Den arbetsinsats som användes för hälsoskyddet utgjorde cirka 45 procent av arbetsinsatsen för tillsynspersonalen inom miljö- och hälsoskyddet (VTO 2017). Kostnaderna för hälsoskyddstillsyn uppgår till cirka 20 miljoner euro. För tillsynen över hälsoskyddet tas det ut tillsynsavgifter till ett belopp av cirka 2,1 miljoner euro, det vill säga cirka 10–15 procent av de totala kostnaderna för tillsynen.

Tillsynsavgifterna för hälsoskyddstillsynen har baserat sig på den använda arbetstiden och övriga utgifter, så att man exempelvis tar ut en avgift på cirka 100–150 euro för en två timmars inspektion. Inspektionstiderna varierar mellan 0,5 och 16 timmar beroende på objekt och den tid som inspektionen kräver. Ett objekt inspekteras som mest frekvent cirka 2–3 gånger per år och som minst frekvent med fem års mellanrum eller endast utifrån misstankar om sanitär olägenhet. Kommunen eller samarbetsområdet för miljö- och hälsoskyddet kan på basis av den hälsorisk som är förknippad med tillsynsobjektet besluta hur och hur ofta planmässig tillsyn utförs.

Miljö- och hälsoskydd

Kommunernas totala kostnader för miljö- och hälsoskyddet uppgår till cirka 85–115 miljoner euro per år. Av aktörerna inom miljö- och hälsoskyddet tas det cirka 10 miljoner euro i tillsynsavgifter, vilket innebär att cirka 10 procent av de totala kostnaderna har täckts med avgiftsintäkter. Efter tillsynsavgifterna återstår cirka 50–70 miljoner euro för kommunerna att betala för miljö- och hälsoskyddet. Av de avgifter som tas ut av verksamhetsutövare för tillsyn över hälsoskyddet utgör uppskattningsvis hälften intern fakturering i kommunen, eftersom en stor del av tillsynsobjekten inom ramen för hälsoskyddet drivs av kommunen, såsom simhallar, badstränder, skolor och daghem.

Det finns skillnader i de olika tillsynsenheternas tillsynsavgifter, eftersom beslutet om avgifter fattas i kommunerna och inom samarbetsområdet för miljö- och hälsoskyddet. Avgifterna inom miljö- och hälsoskyddet varierar mellan tillsynsenheter till exempel på så sätt att man varje år tar ut en avgift på cirka 300–1000 euro för anmälningar som lämnas av stora vattenverk, och med cirka fyra års mellanrum en avgift på cirka 100–300 euro av små objekt, såsom skönhetssalonger. Avgifterna ska högst motsvara kostnaderna för utförandet av prestationen. Tillsynsenheterna har uppskattat timpriset till cirka 40–80 euro/h.

2.3 Bedömning av nuläget

Tillsynen över miljö- och hälsoskyddet styrs på riksnivå förutom av lagstiftningen genom tillsynsprogram som utarbetats av de centrala ämbetsverken (Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården och Livsmedelsverket), vilka bland annat beskriver tillsynsprinciperna, prioriteringarna och tillsynsbehoven.

Lagarna om miljö- och hälsoskyddet ändrades 2006 så att de centrala myndigheterna inom miljö- och hälsoskyddet ska göra upp ett gemensamt tillsynsprogram för miljö- och hälsoskyddet, vilket styr uppgörandet av tillsynsprogram för de centrala myndigheternas egna verksamhetsområden. Dessutom ska kommunerna göra upp en egen kommunal tillsynsplan enligt respektive lag och dessa sammanslås i kommunen till en gemensam tillsynsplan för miljö- och hälsoskyddet. Vid uppgörandet av tillsynsplanen ska det nationella tillsynsprogrammet beaktas i tillämpliga delar i enlighet med de lokala behoven. I detta sammanhang blev fler prestationer

som kommunerna genomför enligt dessa lagar avgiftsbelagda, så att kommunerna ska ta ut en avgift för regelbundna inspektioner, provtagningar och undersökningar som ingår i den ovannämnda tillsynsplanen.

Målet för reformen var att förenhetliga de centrala myndigheternas styrning av kommunernas tillsyn samt förbättra planmässigheten i tillsynen över miljö- och hälsoskyddet. Dessutom var ett mål att bättre trygga resurserna för kommunernas miljö- och hälsoskydd. Arbetsgruppen med uppgift att utreda en utvidgning av den avgiftsbelagda miljö- och hälsoskyddstillsynen föreslog i sin promemoria (SHM arbetsgruppspromemoria 2003:30) att man med avgifter för den planmässiga tillsynen ska samla in 60 procent av kostnaderna för övervakningen från verksamhetsutövarna.

Enligt nuvarande lagstiftning är tillsynsavgifterna bundna till den planmässiga tillsynen så att det för planmässig tillsyn kan faktureras en avgift baserad på produktionskostnaderna enligt en av kommunen godkänd taxa.

De ändringar som gjorts i lagstiftningen om miljö- och hälsoskyddet har inte lett till ett önskat inflöde av avgifter. För tillsynen tas det ut små och enskilda avgifter, som ger anspråkslösa intäkter på cirka 10 procent av de totala kostnaderna för tillsyn.

Att avgifter kan tas ut för prestationer inom den planmässiga tillsynen kan också leda till att kommunerna utför sådana tillsynsprestationer för vilka en avgift kan tas ut. Eftersom avgifter har kunnat tas ut särskilt för inspektioner har styrningens och rådgivningens och andra icke-avgiftsbelagda tillsynsmetoders roll som instrument för övervakningen inte utvecklats tillräckligt. Den avgiftsbelagda tillsynen ska styra tillsynen så att den mest verkningsfulla och ändamålsenliga formen av tillsyn används i varje enskilt fall.

3 Målsättning

Syftet med propositionen är att förbättra kostnadsmotsvarigheten i fråga om hälsoskyddstillsynen i kommunerna och att förenhetliga lagarna om miljö- och hälsoskydd när det gäller tillsynsavgifterna. Genom avgiften tryggas kommunens funktionsförmåga så att kommunen har bättre möjligheter till effektiv tillsyn och tillhandahållande av tjänster och därigenom främjas en enhetlig tillsyn på riksnivå.

Syftet är dessutom att främja kommunernas handlingsfrihet vid ordnandet av tjänster så att man tack vare avgifterna kan använda tillsynsmetoderna på ett mångsidigare sätt än för närvarande. Också hälsoskyddslagens anmälningsskyldighet preciseras så att den är mer noggrant avgränsad.

4 Förslagen och deras konsekvenser

4.1 De viktigaste förslagen

Utgångspunkten för förslaget är att med en årlig grundavgift för tillsynen täcka kostnaderna för sådan planmässig tillsyn, där en prestationsbaserad taxa är svår att bestämma eller annars är olämplig. Tillsynsåtgärder som ingår i den årliga grundavgiften är till exempel att erbjuda verksamhetsutövarna utbildning och anvisningar, utarbeta program för kontrollundersökningar, kontrollplaner och provtagningsplaner i anslutning till tillsynen över hushållsvatten, badvatten och bassängvatten samt till exempel arbete i anslutning till utredning av vattenburna epidemier. Kostnaderna för den rådgivning som är avgiftsfri enligt förvaltningslagen (434/2003) ska fortfarande täckas med anslag under omkostnadsmomentet.

Sådana åtgärder till stöd för tillsynen som utförs av utomstående sakkunniga ska dock faktureras separat. Till exempel fakturerar ett laboratorium oftast verksamhetsutövaren direkt för analys av prover, och en utomstående sakkunnig som fått i uppdrag att utföra en undersökning fakturerar verksamhetsutövaren direkt eller via myndigheten i enlighet med de faktiska kostnaderna.

Utgångspunkten för avgifterna för den planmässiga tillsynen är att beloppet i stort sett ska motsvara kostnaderna för tillsynen, men avsikten är inte att avgiften exakt ska motsvara kostnaderna för tillsynen över endast ett visst objekt såsom nu.

Avgifterna för annan än planmässig tillsyn tas ut på motsvarande sätt som i den gällande lagen så att de fastställs i kommunens taxa och avgifterna högst motsvarar de kostnader som tillsynen medför.

För den planmässiga tillsynen enligt hälsoskyddslagen ska i fortsättningen utöver tillsynsavgifterna tas ut en årlig grundavgift för tillsynen enligt kommunens taxa. Grundavgiften för tillsynen föreslås vara en fast avgift på 150 euro för alla verksamheter som nämns i bilagan till lagen och som omfattas av den planmässiga tillsynen och den ska tas ut årligen. För handläggning av anmälningar och ansökningar, inspektioner, dokumentkontroller, provtagningar och undersökningar ska det tas ut en avgift enligt en av kommunen godkänd taxa i proportion till den tid som används för inspektionen. De mest riskfyllda objekten, för vilka tillsynsbehovet är störst, ska fortfarande betala mest medan mindre riskfyllda objekt och verksamhetsutövare som genom egenkontroll satsar på att hålla riskerna under kontroll kan spara in på tillsynsavgifterna. En verksamhetsutövare som är skyldig att betala en grundavgift för hälsoskyddstillsyn ska således årligen betala en grundavgift på minst 150 euro enligt förslaget.

Grundavgiften för tillsynen ska inte omfatta verksamhetsutövare vars verksamhet är småskalig och för vilka den årliga grundavgiften är uppenbart oskälig i förhållande till det tillsyns- och styrningsbehov som verksamheten medför. Till exempel verksamhet i anslutning till skönhetsvård, småskalig inkvarteringsverksamhet och små badstränder omfattas inte av grundavgiften för tillsynen. Grundavgift för tillsyn tas inte heller ut för de anmälningspliktiga verksamheter som avses i 13 § 1 mom. 6 punkten i lagen och för vilka hälsoskyddsmyndigheten enligt egen prövning har krävt en hälsoskyddsanmälan. Av alla de här ska ändå prestationsbaserade tillsynsavgifter enligt kommunens taxa tas ut.

Dessutom föreslås en precisering av hälsoskyddslagens 13 § om anmälningsskyldigheten, så att anmälningsskyldigheten och den därtill hörande skyldigheten att betala grundavgift för tillsynen kan fastställas mer exakt.

4.2 De huvudsakliga konsekvenserna

4.2.1 Ekonomiska konsekvenser

4.2.1.1 Kommunalekonomiska konsekvenser

Gällande lagstiftning förutsätter att tillsynsavgifter tas ut. Trots att tillsynsavgifter har införts i alla kommunala tillsynsenheter har avgiftsintäkterna varit relativt små. Även om tillsynen inom miljö- och hälsoskyddet har en lång historia är avgiftsbelagd tillsyn en relativt ny sak, vilket varit en orsak till att kommunerna varit försiktiga med att fakturera. Avgifterna per inspektion är små och det är svårt att förutse avgiftsintäkterna. Kommunerna har inte heller alltid fakturerat kommunala aktörer, vilket för sin del har minskat avgiftsintäkterna. Vid hälsoskyddstillsynen har den interna faktureringen i kommunen uppskattats till ungefär hälften av avgiftsintäkterna.

Kostnaderna för hälsoskyddstillsyn uppgår till omkring 20 miljoner euro per år. Med tillsynsavgifter täcks för närvarande endast cirka 10–15 procent av alla kostnader för tillsynen inom hälsoskyddet. I övrigt utövas tillsynen med skattemedel. En stor del av tillsynsobjekten enligt hälsoskyddslagen har emellertid varit kommunens egen verksamhet, varvid tillsynsavgifterna har varit inkomstöverföringar från ett moment till ett annat. Till denna del har avgifterna egentligen inte ökat kommunens totala inkomster. Trots detta har avgifterna för sin del tryggat miljö- och hälsoskyddets ekonomiska ställning vid kommunernas interna penningfördelning.

I planeringen och skötseln av kommunens ekonomi är förutsägbarhet en viktig faktor, vilket skapar förutsättningar för långsiktig verksamhet. En fast årlig grundavgift skulle delvis underlätta den ekonomiska planeringen och ordnandet av gemensam verksamhet inom ramen för grundavgiften för tillsynen. Med tanke på kommunens ekonomi som helhet måste man också beakta att förebyggandet av hälsorisker genom en tillsyn som sköts effektivt och mångsidigt kan innebära betydande inbesparingar exempelvis inom bekämpningen av mögel- och fuktskador samt epidemier orsakade av hushållsvatten och badvatten. Genom propositionen utvidgas inte den kommunala hälsoskyddstillsynens nuvarande uppgifter.

För tillsyn enligt hälsoskyddslagen togs det år 2019 i avgifter ut sammanlagt cirka 2,1 miljoner euro. Den planmässiga tillsynens andel av avgifterna var cirka 1,9 miljoner euro (cirka 90 procent av avgifterna) medan avgifterna för annan än planmässig tillsyn var cirka 0,2 miljoner euro (cirka 10 procent av avgifterna).

Genom de föreslagna ändringarna uppskattas avgiftsintäkterna för den planmässiga tillsynen inom hälsoskyddet öka med cirka 3 miljoner euro till cirka 5 miljoner euro, varav cirka 1,5 miljoner beräknas vara kommunens interna fakturering. Faktureringskostnaderna för grundavgiften för tillsynen beräknas uppgå till cirka 0,2–0,4 miljoner euro. I och med grundavgiften för tillsynen uppskattas avgiften täcka cirka 50 procent av kostnaderna för den planmässiga tillsynen över hälsoskyddet, vilket möjliggör en mer heltäckande tillsyn. Också stödet till verksamhetsutövarnas egenkontroll samt det arbete som utförs för att förebygga sanitära olägenheter och tillämpningen av olika tillsynsmetoder underlättas. Det blir möjligt att förbättra verksamhetsförutsättningarna för tillsynen över efterlevnaden av hälsoskyddslagen om de nämnda inkomsterna i kommunen används till hälsoskyddstillsyn.

Genom propositionen förbättras kostnadsmotsvarigheten för de avgifter som tas ut för hälsoskyddstillsynen. Utgångspunkten har redan med stöd av den gällande lagstiftningen från och med år 2006 varit att näringsidkarna har stått för kostnaderna för tillsynen. Före det ordnades tillsynen i huvudsak med skattemedel. Kommunerna har också av näringspolitiska orsaker kunnat subventionera näringsidkarna i sitt område, vilket syns som relativt små avgiftsintäkter och timtaxor.

Tillsynsavgifterna har hittills varit relativt små (i genomsnitt 240 euro/tillsynsobjekt). De största tillsynsobjekt som omfattas av den planmässiga tillsynen med stöd av hälsoskyddslagen är de anläggningar som levererar hushållsvatten, badstränderna samt badanläggningar och simhallar. De årliga avgifterna för sådana objekt har i medeltal varit 400–1 000 euro per år. Avgifterna för övriga objekt har varit mindre, beroende på tillsynsbehovet. Ändå har exempelvis tillsynen över skolor och läroinrättningar tidvis medfört mycket arbete, särskilt vid problem med inomhusluften. Tillsynsavgiften för en skönhetssalong eller annan hudbehandling har varit cirka 100–200 euro per inspektion och dessa tillsynsobjekt inspekteras med ungefär 3–4 års intervall. De här småskaliga verksamheterna ska befrias från den årliga grundavgiften för tillsynen.

4.2.1.2 Företagsekonomiska konsekvenser

Utgångspunkten för förslaget är att med en årlig grundavgift för tillsynen täcka kostnaderna för sådan planmässig tillsyn där en prestationsbaserad taxa är svår att bestämma eller annars är olämplig. Tillsynsåtgärder som ingår i den årliga grundavgiften är till exempel utbildning som erbjuds verksamhetsutövaren och till exempel sakkunnighjälp som syftar till att förebygga sanitära olägenheter i samband med planeringen av verksamheten. Annat som ingår i avgiften är utarbetande av program för kontrollundersökningar, kontrollplaner och provtagningsplaner i anslutning till tillsynen över hushållsvatten, badvatten och bassängvatten samt till exempel arbete i anslutning till utredning av vattenburna epidemier.

Sådana åtgärder till stöd för tillsynen som utförs av utomstående sakkunniga kommer dock att faktureras separat. Till exempel laboratorier som analyserar prov ska i allmänhet fakturera dem direkt av verksamhetsutövaren, och utomstående sakkunniga ska fakturera undersökningar som de gjort direkt av verksamhetsutövaren, eller via myndigheten i enlighet med de faktiska kostnaderna.

Utgångspunkten för avgifterna för den planmässiga tillsynen är att beloppet i stort sett ska motsvara kostnaderna för tillsynen, men avsikten är inte att avgiften exakt ska motsvara kostnaderna för tillsynen över endast ett visst objekt såsom nu.

Avgifterna för annan än planmässig tillsyn tas ut på motsvarande sätt som i den gällande lagen så att de fastställs i kommunens taxa och avgifterna högst motsvarar de kostnader som tillsynen medför.

De företagsspecifika avgifterna ökar med ett belopp som motsvara grundavgiften för tillsynen, det vill säga 150 euro per år, om myndigheternas inspektionsverksamhet och kommunernas taxor hålls på samma nivå som tidigare. För företagens del beräknas grundavgifterna för tillsynen uppgå till omkring en miljon euro per år. Följaktligen ökar det totala beloppet av de avgifter som tas ut av verksamhetsutövare som är skyldiga att betala grundavgift för tillsynen. Myndigheternas möjligheter att i och med grundavgiften för tillsynen öka handledningen för förebyggande av sanitära olägenheter till exempel vid planeringen av verksamheten antas emellertid på lång sikt minska kostnaderna för undanröjande av sanitära olägenheter och det allmänna inspektionsbehovet samt göra det möjligt att i högre grad än tidigare rikta inspektionsverksamheten endast till riskobjekt. Detta förväntas minska betalningsbördan för objekt där inga större problem har upptäckts.

Också de verksamhetsutövare som inte årligen är föremål för direkta inspektionsåtgärder har nytta av tillsynssystemet genom att de har möjlighet att få handledning från myndigheterna som stöd för sin egen verksamhet. Dessutom har verksamhetsutövarna nytta av att myndigheterna övervakar att ingen får konkurrensfördelar genom att försumma förpliktelser i samband med hälsoskydd. Ett fungerande tillsynssystem påverkar också branschens allmänna rykte.

I propositionen föreslås det att bastur i anslutning till samlingslokaler samt andra skönhetssalonger än sådana som förutsätter särskild hygien inte längre ska omfattas av anmälningsskyldigheten. Dessa ska i fortsättningen kontrolleras endast vid misstanke om sanitär olägenhet, och av dem ska således inga tillsynsavgifter som hänför sig till planmässig tillsyn tas ut.

I och med propositionen ska småskalig kortvarig inkvarteringsverksamhet som erbjuds på webbplattformar omfattas av anmälningsskyldigheten när en separat lokal har skaffats eller reserverats för inkvarteringen och lokalen inte är i en privatpersons eget bruk. Denna ändring förenhetligar tillsynen över verksamheten i fråga och över inkvarteringsverksamhet enligt lagen

om inkvarterings- och förplägnadsverksamhet (308/2006) när den småskaliga inkvarteringsverksamhet som erbjuds på webbplattformar de facto motsvarar yrkesmässig inkvarteringsverksamhet.

4.3 Konsekvenser för myndigheternas verksamhet

Verkställigheten av hälsoskyddslagen och den myndighetstillsyn som utövas med stöd av den ska vara av hög kvalitet, vara riskbaserad och förebygga olägenheter. Den planmässiga tillsynen ska vara välplanerad, riskbaserad och i förhållande till de tillgängliga resurserna mångsidig och så effektiv som möjligt.

Genom lagförslaget tryggas kommunens möjligheter att upprätthålla miljö- och hälsoskyddet genom att effektivisera genomförandet av avgifter för tillsynen och förbättra avgiftsintäkternas förutsägbarhet. Tillsynsresurserna kan således i fortsättningen också på ett tydligare sätt inriktas på de tillsynsåtgärder och tillsynsmetoder som ger bästa möjliga effekt.

I och med propositionen ska småskalig kortvarig inkvarteringsverksamhet som erbjuds på webbplattformar omfattas av anmälningsskyldigheten när en separat lokal har skaffats eller reserverats för inkvarteringen och lokalen inte är i en privatpersons eget bruk. Denna ändring ökar myndigheternas arbetsbörda. På motsvarande sätt minskar propositionsutkastet behovet av övervakning i fråga om bastur i anslutning till samlingslokaler samt andra skönhetssalonger än sådana som förutsätter särskild hygien.

4.4 Konsekvenser för miljön

Propositionen bedöms bidra till att skapa en sund livsmiljö. Den ändring som gäller tillsynsavgifterna styr tillsynen från det nuvarande systemet med avgiftsbelagda inspektionsprestationer mot en mångsidigare tillsyn med olika tillsynsmetoder, vilket antas öka tillsynens genomslagskraft också när det gäller att förebygga olägenheter för hälsan. Förslaget ger en ekonomisk möjlighet att bättre utnyttja andra tillsynsmetoder i sådana fall där den effektivaste formen av tillsyn inte nödvändigtvis består i att utföra inspektion utan i att påverka de risker som är förenade med verksamheten redan i planeringsskedet.

4.5 Samhälleliga konsekvenser

Det är myndigheternas skyldighet att med egna åtgärder se till att verksamhetsutövarna fullgör sina skyldigheter. Bestämmelser om att verksamhetsutövarna har primär skyldighet att genomföra egenkontroll finns redan i gällande nationell lagstiftning. Utvecklingen av tillsynen stöder dessa principer bland annat genom att förbättra myndigheternas resurser och möjligheter att stödja verksamhetsutövarnas egenkontroll också på annat sätt än enbart genom inspektionsverksamhet.

5 Alternativa handlingsvägar

5.1 Handlingsalternativen och deras konsekvenser

Vid beredningen av propositionen lades det också fram ett alternativ där man i enlighet med gällande lag skulle ha fortsatt att ta ut tillsynsavgifter för hälsoskyddet på basis av prestation, med beaktande av de olika tillsynsobjektens mångfald samt de besvärliga gränssnitten då det gäller vilka objekt som omfattas av anmälningsskyldigheten och den därtill hörande grundavgiften. Då skulle avgiftsintäkterna för tillsynen hållas på nuvarande relativt låga nivå. Då skulle

dessutom principen för tillsynsavgifterna vara annorlunda än i andra lagar inom miljö- och hälsoskyddet, livsmedelslagen och tobakslagen.

5.2 Lagstiftning och andra handlingsmodeller i utlandet

Avgifter för tillsyn som avses i hälsoskyddslagen i vissa länder

Ett system med tillsynsavgifter motsvarande systemet enligt hälsoskyddslagen är inte vanligt i Europa. I de flesta länder tas inga tillsynsavgifter ut överhuvudtaget. Om tillsynsavgifter tas ut hänför de sig ofta till att tillstånd eller registreringar är avgiftsbelagda eller till påföljder för hälsoskyddsförseelser

Sverige

Sverige har ett nästan likadant tillsynsavgiftssystem som Finland. I Miljöbalken föreskrivs att kommunens tillsynsmyndigheter kan ta ut en avgift för sin övervakning.

Sveriges Kommuner och Regioner (SKR), ett organ som motsvarar Finlands Kommunförbund rf, ger anvisningar om hur tillsynstaxan fastställs och beräknas. Fastställandet av tillsynsavgiften baserar sig på självkostnadspris. Tillsynsavgiften gäller anmälnings- och godkännandeförfarandet och själva övervakningen. Taxan kan bygga på en årsavgift som baserar sig på en taxa per timme eller på en riskbedömning. SKR ger anvisningar om kalkyleringsförfarandena enligt vilka tillsynsavgiften bestäms. Utom årsavgiften kan det också finnas tillsynsavgifter enligt en taxa per timme för sådana tillsynsobjekt som inte inspekteras regelbundet.

Det är inte obligatoriskt att ta ut en avgift utan kommunerna kan besluta om de tar ut avgifter eller inte. I praktiken tar inte alla kommuner ut avgifter. I de kommuner som tar ut en avgift har övervakningen kunnat effektiviseras och utvecklas.

Norge

Också i Norge finns det nästan samma system för hälsoskyddstillsynen som i Finland. I lagen om folkhälsoarbete (Lov om folkehelsearbeid) föreskrivs det att miljö- och hälsoskyddstillsynen ska skötas av kommunen. I Norge finns samma typ av anmälnings- och tillståndsplikt i anslutning till hälsoskyddet som i Finland. Anmälningsskyldiga eller tillståndspliktiga verksamheter är bland annat skolor, daghem, simhallar, tatueringslokaler, skönhetssalonger och solarier.

Hälsoskyddsmyndigheterna kan förena sina föreskrifter med vite och för hälsoförseelser kan det också bestämmas att böter ska betalas.

6 Remissvar

Utlåtanden lämnades av jord- och skogsbruksministeriet, justitieministeriet, undervisnings- och kulturministeriet, arbets- och näringsministeriet, finansministeriet, Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården (Valvira), Livsmedelsverket, Regionförvaltningsverket i Södra Finland, Regionförvaltningsverket i Östra Finland, Regionförvaltningsverket i Sydvästra Finland, Regionförvaltningsverket i Norra Finland, Helsingfors stad (miljöskyddsenhet), samkommunen Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä, samkommunen Keski-Pohjanmaan kuntayhtymä, Kuopio stad, Kouvola stad, miljöväsendet i Villmanstrandsregionen, Oulun seudun ympäristötoimi, samkommunen Peruspalvelukuntayhtymä Kallio, samkommunen Po-

hjois-Karjalan kuntayhtymä, Björneborgs stad, Borgå stad, Pohjoisen Keski-Suomen ympäristötoimi, Tammerfors stad, Vanda stad, Finlands Kommunförbund rf, Finlands näringsliv EK rf, Finlands Veterinärförbund rf, Veterinärhygienikernas förening rf, Finlands Vattenverksförening rf och Ympäristöterveyden Asiantuntijat ry.

Sammanlagt 31 utlåtanden lämnades in.

6.1 Synpunkterna i utlåtandena

Jord- och skogsbruksministeriet hade inget att yttra.

Justitieministeriet föreslår att 50 § 2 mom. preciseras så att det inte råder någon oklarhet om att grundavgiften för tillsynen uttryckligen tas ut en gång per år. Justitieministeriet föreslår också preciseringar i bestämmelserna om ändringssökande i 56 §, bland annat att 3 mom. stryks som onödigt.

Undervisnings- och kulturministeriet konstaterar att universiteten enligt 3 § 2 mom. i universitetslagen vid beredningen av lagstiftning som gäller universiteten ska ges tillfälle att avge utlåtande om saken. Dessutom anger undervisnings- och kulturministeriet i sitt yttrande att ministeriet inte är övertygat om att den föreslagna ändringen av 13 § 1 mom. är gynnsam för läroanstalter som avses i 13 § 1 mom. 3 punkten. Ministeriet anser inte heller att det är behövligt att inkludera kulturlokaler i anmälningsskyldigheten eftersom risken för sanitära olägenheter bedöms vara liten.

Arbets- och näringsministeriet anser att propositionens bilaga med motiveringar förtydligar bestämmelserna om småskalig inkvarteringsverksamhet. Dessutom anser arbets- och näringsministeriet att tillämpningen av bestämmelserna bör förtydligas i situationer där semesterbostäder, semesterlägenheter och semesterstugor används av ägaren själv under en del av året och en del av tiden kan hyras ut via onlinebaserade förmedlingstjänster. I fråga om 50 § konstaterar arbets- och näringsministeriet att en mer omfattande riskbedömning vid tillsynen i sig är en positiv ändring värd att understöda med tanke på en rättvis konkurrens. Arbets- och näringsministeriet föreslår att ändringens faktiska konsekvenser för den företagsverksamhet som blir föremål för tillsynsavgifter, vilket behandlats knapphändigt i motiveringen till den föreslagna 50 §, ska preciseras.

Finansministeriet konstaterar i sitt yttrande att den avgiftsbelagda tillsynen ska styra tillsynen så att den mest verkningsfulla och ändamålsenliga formen av tillsyn används i varje enskilt fall. Dessutom konstaterar ministeriet att avsikten inte är att sträva efter att tillsynsavgifterna ska täcka myndigheternas kostnader för kundrådgivningen, utan att kostnaderna för den rådgivning som är avgiftsfri enligt förvaltningslagen ska täckas med anslagen för omkostnaderna. Finansministeriet anser vidare att övergången från en skyldighet att betala prestationsavgifter till att betala avgifter av skattenatur kommer att minska myndigheternas kostnadsuppföljning och medvetenhet om kostnaderna för de prestationer som de utför. Finansministeriet föreslår att bedömningen av de kommunalekonomiska konsekvenserna bör kompletteras. I fråga om 50 § i propositionen kritiserar finansministeriet att det utöver grundavgiften av skattenatur för tillsynen tas ut åtgärdsbaserade prestationsavgifter för olika inspektioner och utredningar i enlighet med kommunens taxa. När det gäller 50 a § i propositionen föreslår finansministeriet däremot att man i fråga om avgiften av skattenatur i stället för en avgift i euro bör överväga att ta in grunderna för fastställande av avgiften i lagen för att det ska vara lättare att ändra avgiften när kostnaderna ändras.

Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården (Valvira) understöder den årliga tillsynsavgiften och stärkandet av verksamhetsutövarnas egenkontroll. Valvira föreslår också preciseringar både i terminologin och i innehållet i propositionen. I 13 § föreslås bland annat ett förtydligande av förhållandet mellan verksamheten och lokalerna i myndighetstillsynen och en precisering av anmälningsskyldigheten i situationer där flera verksamhetsutövare är verksamma på samma verksamhetsställe.

Livsmedelsverket understöder allmänt lagförslagets mål att förenhetliga bestämmelserna om grundavgifter inom hälsoskyddet och livsmedelstillsynen och har i sitt utlåtande fäst särskild uppmärksamhet vid skillnaderna i deras lagstiftning. Livsmedelsverket påpekar i anslutning till 50 § i propositionen att provtagning i livsmedelslagen ingår i den årsavgift som tas ut av aktörerna, medan detta inte är fallet i denna proposition. När det gäller 50 a § i propositionen understöder Livsmedelsverket att handläggningen av anmälningar om avbrytande och avslutande av verksamhet ska vara avgiftsfri. Livsmedelsverket föreslår att det till 50 a § i propositionen i överensstämmelse med livsmedelslagen också fogas kostnader som hänför sig till beredningen av lagstiftningen. Beträffande 50 c § i propositionen konstaterar Livsmedelsverket för sin del att den föreslagna begäran om omprövningen skiljer sig från livsmedelslagen och uppmärksammar huruvida avsikten är att det ska finnas bestämmelser om tidsfristen för begäran om omprövning i fråga om en grundavgift för tillsyn både i 50 c § och i 56 § i propositionen.

Regionförvaltningsverket i Södra Finland betonar att preciseringen av anmälningsskyldigheten enligt propositionen så att den blir mer noggrant avgränsad förenhetligar tillsynen på riksnivå och begränsar i bästa fall tolkningsmöjligheterna. Regionförvaltningsverket i Södra Finland föreslår preciseringar bland annat i fråga om definitionen av tillfällig verksamhet. Också i de allmänna bassängernas anmälningsskyldighet ser man behov av precisering. I fråga om 50 b § i propositionen föreslås det däremot att man ska klargöra om lagstiftningen ska möjliggöra och om den föreslagna paragrafen gör det möjligt för kommunen att ta ut en avgift av verksamhetsutövaren, om verksamhetsutövaren har försummat sin anmälningsskyldighet.

Regionförvaltningsverket i Östra Finland anser att förslagets mål är ändamålsenliga och motiverade. När det gäller 13 § 1 mom. 3 punkten föreslår Regionförvaltningsverket i Östra Finland att verksamheten i anslutning till barns och ungas sammankomster i större utsträckning ska kunna utvidgas till att gälla motsvarande verksamhet eftersom motsvarande verksamhet kan ordnas också för andra befolkningsgrupper. Den föreslagna grundavgiften för tillsyn enligt 50 § anses vara en bra reform, avgiftens storlek anses vara skälig och riktlinjen om befrielse från grundavgift för tillsyn motiverad. Regionförvaltningsverket påtalar också att propositionen kan medföra en risk för att det kan bli nödvändigt att frigöra resurser från inspektioner enligt tillsynsplanen för de uppgifter som ingår i grundavgiften. Det föreslås att det i skrivningen i fråga om dokumentkontroll i propositionen preciseras hur dokumentkontroll skiljer sig från administrativ utredning. Regionförvaltningsverket i Östra Finland anser dessutom att det är oklart hur myndighetens tillsynsåtgärder, utredningsåtgärder som syftar till en helhetsbedömning samt beredningen av inspektionsberättelser eller föreskrifter ska tolkas i förhållande till myndigheternas rätt att ta ut avgifter enligt taxan.

Regionförvaltningsverket i Sydvästra Finland understöder lagförslaget. I fråga om 50 a § 1 mom. i propositionen föreslår Regionförvaltningsverket i Sydvästra Finland att det preciseras om det i lagen avses planmässig inspektion, provtagning och undersökning eller vilken som helst inspektion, provtagning och undersökning. När det gäller bilagan till propositionen konstaterar verket i sin tur att de verksamheter som beskrivs i motiveringen till propositionen bör tas med i större utsträckning också i tabellen. Vidare råder det oklarhet mellan 13 § 1 mom. 3 punkten och den föreslagna tabellen i bilagan vad gäller termen "plats för ordnande av undervisning”. Dessutom föreslår regionförvaltningsverket att små vattenverk som levererar mindre

än 10 m^3 vatten per dag också ska läggas till i tabellen, även om ingen grundavgift för tillsynen tas ut hos dem.

Regionförvaltningsverket i Norra Finland föreslår flera preciseringar i propositionens innehåll och terminologi. Verket konstaterar bland annat att också andra avgiftsbelagda tillsynsåtgärder än de som nämns i propositionen, såsom preciseringar som gäller inspektioner som utförts i samband med behandlingen av anmälan, bör fogas till sammanhanget. I fråga om 13 § betonar Regionförvaltningsverket i Norra Finland att bestämmelsen om grundavgiften för tillsynen bör vara noggrant avgränsad för att undvika tolkningsproblem i samband med anmälningsskyldigheten. Det föreslås att det i motiveringen preciseras att anmälningsskyldigheten även gäller för tidsbegränsad motsvarande verksamhet i fråga om anmälningsskyldiga och inte enbart undervisningsverksamhet. Dessutom föreslås det att termen ”utebassäng” preciseras. 13 § 1 mom. Det konstateras att det finns en motstridighet mellan 5 punkten och punkten i tabellen i bilagan gällande anmälningsskyldighet för ibruktagande av skönhetssalong. Vidare betonas behovet av precisering när det gäller anmälningsskyldighet inom skönhetsvården. I fråga om bilagan konstateras att punkterna i bilagan inte får stå i strid med de verksamheter som anges som anmälningsskyldiga i 13 §.

Helsingfors stads miljötjänsters miljöskyddsenhet understöder årsavgiften och det föreslagna grundavgiftsbeloppet och anser allmänt att målen för reformen är bra. Den planerade grundavgiften för tillsynen förutsätter ändringar i VATI-systemet och kräver till en början att resurser som reserverats för tillsynen används för arbetet med att uppdatera uppgifterna i datasystemet. I fråga om 13 § i propositionen förordar enheten avgiftsfrihet för anmälan om avslutande, men påpekar att lagstiftningen bör uppmuntra till att göra anmälan om avslutande, så att tillsynsregisteruppgifterna kan hållas uppdaterade. Vidare föreslås att det till lagen fogas en möjlighet för tillsynsenheten att upphöra med grundavgiften utan verksamhetsutövarens anmälan, om det finns klara skäl för detta. I fråga om 50 § i propositionen stöder Helsingfors stad en avgift per kalenderår och anser att grunderna för bestämmande av avgiften är tydligt angivna, men föreslår att man preciserar vad som avses med tillsynsobjekt för att göra det lättare att rikta grundavgiften. När det gäller uttagande av avgift upplevs det också som en utmaning att ta ut avgift av verksamhetsutövare endast en gång i fall där verksamhetsutövaren har flera anmälningspliktiga verksamheter på samma verksamhetsställe. I fråga om den föreslagna 50 a § konstateras det att beskrivningen av de provtagningar som ingår i grundavgiften för tillsynen är mångtydig i propositionen och att motiveringen bör förtydligas så att det entydigt framgår för vilka provtagningar det är möjligt att ta ut avgift. Dessutom föreslår Helsingfors stad att paragraferna om ändringssökande preciseras. Enheten föreslår också att ett beslut enligt 27 § ska kunna verkställas även om ändring har sökts, på samma sätt som lagförslaget även till andra delar utvidgar tillämpningsområdet för verkställigheten av föreskrifter som utfärdats med stöd av hälsoskyddslagen. Helsingfors stad påpekar dessutom att 57 § i den gällande lagen bör upphävas om verkställighetsbestämmelsen skrivs i samband med den föreslagna 56 §, eftersom det i den gällande 57 § föreskrivs om samma sak.

Samkommunen Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä understöder förslaget till ändring av hälsoskyddslagen och anser att det förenhetligar tolkningen av lagarna om miljö- och hälsoskydd. Samkommunen anser att det är behövligt att beakta en övergångsbestämmelse vid ändringen av hälsoskyddslagen så att beredningen av tillsynsenheternas beslut om delegering och avgiftstaxor samt beslutsfattande i förtroendeorganen hinner göras. Den betonar dessutom att det bör tas ut en avgift för avbrytande och avslutande av verksamhet, varvid praxis skulle överensstämma med praxis enligt livsmedelslagen.

Samkommunen Keski-Pohjanmaan kuntayhtymä anser att målen i propositionen uppfylls väl när det gäller att förbättra kommunernas kostnadsansvar och tillsynen över efterlevnaden av

lagarna om miljö- och hälsoskydd. När det gäller 13 § föreslås i hälsoskyddslagen bättre metoder för att ingripa i situationer där anmälan inte görs trots en myndighets begäran. Grundavgiften enligt 50 § i propositionen konstateras vara motiverad och i linje med livsmedelslagen och tobakslagen.

Kuopio stad betonar att fördelningen av grundavgiften för tillsynen är rättvis. Enheten för miljö- och hälsoskydd anser att uppbörden av årsavgiften och den prestationsbaserade avgiften kan leda till missförstånd bland verksamhetsutövarna. Enheten föreslår preciseringar av innehållet i bilagan till lagförslaget. Det föreslås bland annat att verksamheterna i bilagan definieras närmare för att minimera tolkningsutrymmet. Dessutom vill man betona tillsynsenheternas prövningsrätt så att enskilda verksamheter ska kunna befrias från anmälningsskyldigheten på godtagbara grunder.

Kouvola stad konstaterar att införandet av en årsavgift skapar ett tryck på myndigheterna att ge aktörerna mer utbildning, anvisningar och rådgivning.

Miljöväsendet i Villmanstrandsregionen understöder förslaget till ändring. Tidsplanen för lagens ikraftträdande anses vara utmanande med tanke på tillsynsenheternas beredningsbehov och genomgången av reformerna. När det gäller 50 § i propositionen föreslår miljöväsendet att säsongbetonad verksamhet lämnas utanför grundavgiften. Däremot understöds förslaget att inte ta ut avgift för anmälan om upphörande enligt 50 a §. Dessutom föreslås det att det till lagen fogas en bestämmelse om sanktioner för underlåtenhet att göra en anmälan. I tabellen i bilagan till propositionen föreslås preciseringar där de undantag från tolkningen som nämns i motiveringen till propositionen beaktas tydligare än för närvarande.

Oulun seudun ympäristötoimi föreslår att anmälningsskyldigheten preciseras i motiveringen till propositionen i de fall då flera verksamhetsutövare arbetar i samma verksamhetslokal eller till exempel verksamhet med ingrepp i huden utövas hemma hos en aktör. Vidare föreslås en precisering av anmälningsskyldigheten i fråga om skönhetssalonger som erbjuder tjänster hemma hos kunderna. I fråga om 50 § föreslås det att det i motiveringen preciseras hur årsavgiften tas ut för stora objekt där samma verksamhetsutövare kan ha flera självständiga enheter, såsom fakulteter.

Samkommunen Peruspalvelukuntayhtymä Kallio anser att man i lagen bör ta ställning till verksamhet som inte anmäls och till verksamhet som fungerar endast en del av året. Dessutom föreslås det att tolkningen av anmälnings- och grundavgiftsskyldigheten preciseras. I fråga om den grundavgift som avses i 50 § föreslås en närmare definition av hur grundavgifterna för vattenverk bildas. När det gäller 50 a § i propositionen understöds förslaget att inte ta ut avgift för en anmälan om upphörande, även om man påpekar att det avviker från motsvarande bestämmelse i livsmedelslagen.

Samkommunen Pohjois-Karjalan kuntayhtymä konstaterar att bilagan till propositionen förtydligar helheten, men föreslår att den preciseras åtminstone då det gäller inkvarteringsverksamheten och verksamhetsenheterna inom socialvården samt i fråga om terminologin.

Björneborgs stad efterlyser precisering av anmälningsskyldiga skönhetsvårdstjänster och småskalig hyresverksamhet. Vidare konstateras att det inte är ändamålsenligt att använda resurser för att utreda lågriskobjekt. Det föreslås att inkvarteringslokaler på grund av sin låga risk helt och hållet ska lämnas utanför anmälningsskyldigheten, med undantag för barn- och ungdomsobjekt.

Borgå stad konstaterar i fråga om 13 § i propositionen att anmälningsskyldigheten för allmänna bastur och tvättrum bör preciseras med hänsyn till de risker som verksamheten medför. Miljöhälsosektionen anser också att bestämmelserna i hälsoskyddslagen och livsmedelslagen bör vara enhetliga, liksom tolkningen av dem.

Pohjoisen Keski-Suomen ympäristötoimi understöder tabellen i bilagan till propositionen för dess tydlighet. När det gäller 50 § föreslås det att grundavgiften för tillsynen tas ut också för små allmänna badstränder som övervakas samt för små vattenverk eller vattendistributionsområden. Detta motiveras med att det i praktiken utarbetas en provtagningsplan och ett program för kontrollundersökningar för de ovannämnda målgrupperna samt med att de kräver anvisningar och rådgivning i lika stor utsträckning som större vattenverk och badstränder.

Tammerfors stad konstaterar att de aktörer som styr tillsynen i fortsättningen bör granska utfallet av tillsynen på ett mångsidigare sätt än genom att bedöma utfallet av de planmässiga inspektionerna. Enheten för miljöhälsa anser att propositionen inte helt harmoniserar lagstiftningen om miljö- och hälsoskydd i enlighet med propositionens mål, till exempel när det gäller avgifterna för anmälan om avslutande av verksamhet. Det anses ändå inte önskvärt att anmälan om avslutande av verksamhet skulle vara avgiftsbelagd. Det föreslås att anmälningsskyldiga ska åläggas påföljder för försummelse att göra en anmälan. I styrningen betonas dessutom behovet av precisering när det gäller objekt som lämnar rum för tolkning, såsom lekparker inomhus. I fråga om 13 § i propositionen föreslår enheten att objekt som befriats från årsavgift i fortsättningen ska vara objekt för vilka det krävs en anmälan och för vilka en inledande granskning görs, men som i fortsättningen ska övervakas endast på basis av besvär. Dessutom föreslås att termerna i propositionen preciseras. Enheten föreslår vidare att det till hälsoskyddslagen fogas en avgift som motsvarar påföljdsavgiften enligt 67 § i livsmedelslagen. I fråga om 50 a § i propositionen understöds propositionen, men det påpekas att det behövs en möjlighet till undantag vid uttagande av avgift enligt taxa, om grundavgiften för tillsynen också kan anses täcka kostnaderna för inspektioner.

Vanda stad föreslår i fråga om 13 § 1 mom. i propositionen en tydligare formulering i 1 punkten för att det ska vara lättare att fastställa anmälningsskyldigheten i fråga om lokaler som är avsedda för inkvarteringsverksamhet. I fråga om 50 a § betonas det att de förfaranden som gäller avgiftsfrihet vid behandlingen av anmälningar om avbrytande och avslutande av verksamhet ska överensstämma med motsvarande bestämmelser i livsmedelslagen.

Finlands Kommunförbund rf betonar att de kommunala myndigheterna och verksamhetsutövarna bör ha kännedom om de anvisningar och riktlinjer som hänför sig till den årliga grundavgiften för tillsynen i god tid, och att uttagandet av avgifterna inte får medföra för mycket administrativt arbete. Dessutom anser Kommunförbundet att det är viktigt att de ändringar av datasystemet för tillsynsobjekt inom miljö- och hälsoskyddet som hänför sig till faktureringen färdigställs i god tid för att kommunerna ska hinna uppdatera sina faktureringssystem innan lagen träder i kraft. När det gäller 13 § i propositionen anser Kommunförbundet för sin del att det vore bra att i motiveringen till propositionen i fråga om säsongbetonad verksamhet precisera anmälningsskyldigheten och möjligheten till undantagande från årsavgiften. I bilagan till propositionen påpekar Kommunförbundet att det för tydlighetens skull är skäl att nämna möjligheten att utvidga anmälningsskyldigheten till exempel i fråga om tillsynen över inkvarteringsverksamheten. I övrigt understöder Kommunförbundet ändringsförslagen i propositionen.

Finlands Näringsliv EK rf konstaterar att propositionen motsvarar den ändring av livsmedelslagen som gjordes 2021 och anser det vara bra att nivån på aktörens egen satsning, egenkontroll och allmänna prestationsnivå kan sänka avgifterna för tillsynen. Dessutom stöder man förslaget

om att de som bedriver småskalig verksamhet ska undantas från anmälningsskyldigheten och från skyldigheten att betala grundavgift.

Finlands Veterinärförbund rf understöder propositionen, men påpekar i anslutning till 13 § 1 mom. att det i 1 punkten tydligare ska skrivas in i lagen hurdan verksamhet som är anmälningspliktig. När det gäller 50 a § i propositionen påpekar förbundet dessutom att det i livsmedelslagen och hälsoskyddslagen vore bra med samma lagstiftningspraxis.

Veterinärhygienikernas förening rf betonar att anmälningsskyldigheten och skyldigheten att betala grundavgift bör vara jämförbara i hälsoskyddslagen och livsmedelslagen vad gäller olika verksamheters storlek och riskklass. Föreningen konstaterar också att avgifterna bör beaktas vid uppdateringen av det riksomfattande datasystemet för tillsynsobjekt inom miljö- och hälsoskyddet och att systemet bör möjliggöra fakturering av årsavgifter genast när lagen träder i kraft. I fråga om 50 § föreslår föreningen å sin sida att säsongbetonad verksamhet ska beaktas i årsavgiften så att säsongbetonad verksamhet inte omfattas av skyldigheten att betala grundavgift på samma sätt som motsvarande objekt som är verksamma året om. I fråga om 50 a § föreslås det att det preciseras vilka inspektioner som i fortsättningen ska vara avgiftsbelagda. I övrigt stöder föreningen lagförslaget och den föreslagna anmälningsskyldigheten i den samt bilagan som förtydligar skyldigheten att betala grundavgift.

Finlands Vattenverksförening rf understöder ändringsförslaget, men anser det vara viktigt att klarlägga att avgiften per verksamhetsställe avser en anläggning som levererar hushållsvatten för att man vid tillämpningen av lagen ska kunna undvika oklarheter i fråga om vattendistributionsområdena. Det är inte ändamålsenligt att tolka ett vattendistributionsområde som ett verksamhetsställe och det kan också oskäligt och utan grund öka grundavgifterna för vissa anläggningar som levererar hushållsvatten. Föreningen betonar dessutom att myndigheternas resurser bör vara på en sådan nivå att grundavgiften medför lika stöd till tillsynsobjekten i hela Finland.

Ympäristöterveyden Asiantuntijat ry understöder propositionen bland annat för att den nuvarande lagstiftningen har fått kommunerna att prioritera den arbetstid och de åtgärder som används för den planmässiga tillsynen, varför rådgivningen och handledningen kunnat bli lidande. Föreningen anser att en sådan ändring som den i 13 § i propositionen styr tillsynen i motsatt riktning till vad som tidigare gjorts genom hänvisning till definitionen av inkvarteringsobjekt i lagen om inkvarterings- och förplägnadsverksamhet. I fråga om 13 § 2 mom. anser föreningen att verksamhetsutövarnas skyldighet att anmäla om att verksamheten upphör åtminstone till en början kan medföra extra arbete vid tillsynsenheterna för årsfaktureringens del, eftersom det sällan meddelas om att verksamhet upphör. Föreningen understöder de ändringar som föreslås i 50 § i propositionen, men föreslår att det förtydligas hur man i praktiken ska gå till väga när det gäller den årliga grundavgiften, om aktören inte i tid har gjort en anmälan om att verksamheten har upphört och man hunnit skicka en faktura från tillsynsenheten.

6.2 Hur remissvaren har beaktats

Med anledning av remissvaren har följande preciseringar gjorts i propositionen,

Anmälningsskyldigheten för en skönhetssalong som avses i 13 § har preciserats så att den gäller skönhetssalonger som förutsätter särskild hygien.

Ordalydelsen i 50 § 2 mom. har preciserats så att med grundavgift för tillsyn uttryckligen avses en avgift som tas ut en gång per år.

Avgifterna enligt 50 a § har preciserats så att de avgifter som kommunen tar ut är indelade i två grupper, avgifter som kommunen tar ut (1 mom.) och avgifter som kommunen har rätt att ta ut (2 mom.). Till 3 mom. har i enlighet med 73 § 4 mom. i livsmedelslagen fogats en bestämmelse om att staten ersätter kommunerna för deras kostnader också i anslutning till beredningen av författningar.

Innehållet i 50 c § har flyttats till 56 § om ändringssökande.

Lagens 56 § 3 mom., som innehåller en förteckning över de ärenden i vilka ändring får sökas genom besvär, har strukits som onödigt. Till det nya 6 mom., där det föreslås bestämmelser om verkställighet av beslut trots besvär, har utöver de beslut som avses i 51 och 52 § också fogats beslut enligt 6 § 2 mom. och 27 §. Till paragrafen har också fogats ett nytt 7 mom. för att förtydliga förfarandet för sökande av ändring i fråga om tvångsmedel.

Det föreslås att 57 § upphävs som överlappande med 56 § 6 mom.

På basis av utlåtandena har det gjorts preciseringar. Bilagan, som gäller anmälningsskyldighet och skyldighet att betala grundavgift för tillsynen, har preciserats utifrån utlåtandena.

När det gäller konsekvensbedömningarna har de kommunalekonomiska och företagsekonomiska konsekvenserna preciserats.

I motiveringarna till lagen har de definitioner som hänför sig till anmälningsskyldighet och skyldighet att betala grundavgift för tillsynen preciserats i situationer där verksamheten är säsongbetonad eller där det finns flera anmälningsskyldiga aktörer i samma utrymme. Dessutom har anmälningsskyldigheten för lägenheter som erbjuds på webbplattformar preciserats så att befrielse från anmälningsskyldigheten endast gäller lokaler som används av ägaren själv och som hyrs ut sällan och kortvarigt.

En del av de förslag i fråga om tolkning och precisering som ges i remissvaren kan dessutom beaktas i styrningen av verkställigheten av lagändringen.

7 Specialmotivering

13 §. *Anmälningsskyldighet.* Den gällande lagen preciseras i fråga om anmälningsskyldigheten så att den är mer noggrant avgränsad. De anmälningspliktiga verksamheterna omfattas av hälsoskyddsmyndighetens planmässiga tillsyn, men hälsoskyddsmyndigheten kan utifrån verksamhetens hälsorisk själv bedöma hur den planmässiga tillsynen genomförs. Planmässig tillsyn genomförs vanligen genom regelbundna inspektioner av tillsynsobjekten, men planmässig tillsyn kan också genomföras på annat sätt. Begreppet anmälningspliktig verksamhet omfattar utöver verksamheten även de lokaler som reserverats för den.

Förteckningen i 1 punkten över anmälningsskyldiga verksamheter ändras till en hänvisning till de verksamhetsställen och verksamheter som räknas upp i bilagan till lagen. Jämfört med den gällande lagen preciseras de anmälningsskyldiga verksamhetsutövarna till vissa delar i bilagan.

Det föreslås att det till 2 mom. fogas en skyldighet för verksamhetsutövaren att förutom att meddela om verksamheten ändras väsentligt också underrätta den kommunala hälsoskyddsmyndigheten elektroniskt eller skriftligen om verksamheten har upphört. Genom anmälan om att verksamheten har upphört får myndigheten kännedom om att verksamheten inte längre ska omfattas av den planmässiga tillsynen och den avgift som hänför sig till den. Uttaget av den årliga

tillsynsavgiften ska upphöra vid ingången av kalenderåret efter anmälan. I övrigt kvarstår momentet oförändrat.

En del av tillsynsobjekten bedriver säsongbetonad verksamhet under några månader, till exempel på sommaren eller vintern. Sådana är exempelvis badstränder och vinterbadplatser. Frågan om huruvida verksamheten omfattas av planmässig tillsyn och grundavgift för tillsyn bedöms på basis av tabellen i bilagan till lagen och anmälan om verksamheten på motsvarande sätt som de som är verksamma året runt. Tillsynsobjekt med regelbunden säsongbetonad verksamhet anmäler vanligen inte att verksamheten upphör när säsongen är slut, utan kvarstår i det kommunala tillsynssystemet året om. För verksamhet av engångsnatur tas ingen grundavgift ut för tillsynen, om anmälan om att verksamheten upphör görs före årsskiftet. För att verksamheten därefter ska kunna inledas på nytt krävs en ny anmälan och en avgift som tas ut för behandlingen av anmälan.

Paragrafens 3 mom. ändras inte.

50 §. *Grundavgift för tillsyn.* Det föreslås att den gällande lagens 50 §, som gäller avgift, ändras i sin helhet. Paragrafens rubrik ”Avgifter” föreslås bli ersatt med ”Grundavgift för tillsyn”, som motsvarar innehållet i den ändrade paragrafen. I den ändrade paragrafen föreslås bestämmelser om den grundavgift för tillsynen som årligen tas ut för kommunens planmässiga tillsyn. Paragrafen är ny och den ersätter i sin helhet lagens nuvarande 50 §, som i tillämpliga delar flyttas till en ny 50 a §.

I 1 mom. föreslås bestämmelser om de verksamheter som omfattas av den grundavgift för tillsynen som årligen tas ut och om avgiftens storlek, som är 150 euro per år. I fortsättningen ska kommunen ta ut en grundavgift för tillsynen av verksamhetsutövaren för de anmälningspliktiga verksamheter som räknas upp i tabellen i bilagan till lagen. Sådana objekt är enligt bilagan och enligt 18 a § anmälningspliktiga objekt samt sådana tillståndspliktiga objekt som avses i 18 §. Avgiften kan tas ut även om verksamhetsutövaren inte har gjort en anmälan enligt 13 §. Grundavgift för tillsyn tas inte ut för sådan småskalig anmälningspliktig verksamhet som nämns i bilagan till lagen och inte heller för sådana verksamheter som avses i 5 och 6 punkten i bilagan till lagen. I dessa fall beror anmälningsskyldigheten i stor utsträckning på den kommunala myndighetens egen prövning och verksamheten kan också vara särskilt småskalig. Av dessa verksamhetsutövare tas dock ut de avgifter enligt kommunens taxa som avses i 50 a § i lagen.

Utgångspunkten för förslaget är att med en årlig grundavgift för tillsynen täcka kostnaderna för sådan tillsyn som det skulle vara svårt att fastställa en prestationsbaserad taxa för eller som prestationsbaserad avgift inte lämpar sig för. De tillsynsåtgärder som ingår i den årliga grundavgiften omfattar till exempel ett mångsidigt myndighetsarbete, utbildning och sakkunnighjälp till verksamhetsutövarna, utarbetande av program för kontrollundersökningar, kontrollplaner och provtagningsplaner i anslutning till tillsynen över hushållsvatten, badvatten och bassängvatten samt arbete och provtagning i anslutning till utredning av vattenburna epidemier. Kostnaderna för den i förvaltningslagen föreskrivna avgiftsfria rådgivningen ska ändå täckas med anslag under omkostnadsmomentet.

I 2 mom. föreslås bestämmelser om att ta ut avgift när en verksamhetsutövare vid ett och samma verksamhetsställe har flera anmälningspliktiga verksamheter som omfattas av hälsoskyddslagen. I dessa fall tas avgiften endast en gång ut av verksamhetsutövaren. Ett sådant objekt är exempelvis ett hotell där det utöver inkvarteringsverksamhet till exempel kan finnas ett gym som är öppet för allmänheten. Men om en verksamhetsutövare har flera verksamhetsställen där det enligt hälsoskyddslagen finns anmälningspliktiga verksamheter som omfattas av den plan-

mässiga tillsynen tas grundavgift ut för tillsynen enligt antalet verksamhetsställen. Sådana objekt är till exempel kommunala daghem, där tillsynen och kontrollen måste riktas separat för vart och ett av dem.

I 3 mom. föreslås bestämmelser om att grundavgiften för tillsyn tas ut i början av kalenderåret. I momentet föreslås också bestämmelser om att det av ett tillsynsobjekt som under kalenderåret gör en anmälan om inledande av verksamhet inte tas ut någon grundavgift för kalenderåret i fråga. På motsvarande sätt föreslås det i momentet bestämmelser om när uttaget av grundavgiften för den årliga tillsynen upphör. En förutsättning för att avgiften ska upphöra är att verksamhetsutövaren meddelar att verksamheten upphör eller att verksamhetsutövaren byts, varvid ingen grundavgift för tillsynen längre tas ut från och med början av följande kalenderår.

50 a §. *Andra avgifter som tas ut för hälsoskyddstillsynen.* Paragrafen ersätter 50 a § om dröjsmålsränta i den gällande lagen. Paragrafen motsvarar till sitt innehåll i huvudsak den gällande 50 § om avgifter, där det föreskrivs om prestationsbaserade avgifter som kommunen tar ut enligt en taxa som den godkänt. Också paragrafrubriken ändras för att stämma överens med det nya innehållet.

I 1 mom. föreslås bestämmelser om avgiftsbelagda verksamheter. Kommunen tar ut avgift enligt en av kommunen godkänd taxa för handläggning av anmälningar enligt 13 och 18 a §, handläggning av ansökningar om godkännande enligt 18 § samt för de inspektioner och dokumentkontroller som ingår i den kommunala tillsynsplan som avses i 6 § och som hänför sig till dessa objekt. Som avgiftsbelagda inspektioner som ingår i tillsynsplanen betraktas också de inspektioner och dokumentkontroller genom vilka det säkerställs att de brister som upptäckts vid planmässig tillsyn avhjälps. Avgift tas också ut för mätningar, provtagningar, undersökningar och utredningar som hänför sig till planmässig tillsyn av eller misstanke om sanitära olägenheter på dessa objekt. Handläggning av anmälningar om avbrytande och avslutande av verksamhet är ändå avgiftsfri. Dessutom tas avgift ut för godkännande av den riskbedömning som avses i 20 § samt för övervakning och kontroll av hushållsvattnets kvalitet. Avgift tas också ut för övervakning av kvaliteten hos badvatten enligt 29 §, för inspektioner och utfärdande av intyg enligt 6 § 4 mom. samt för inspektioner av solarieanordningar enligt 173 § i strålsäkerhetslagen.

Med anmälan, för vilken avgift tas ut, avses en sådan anmälan där det inrättas en ny verksamhet, ett nytt verksamhetsställe eller en ny verksamhetslokal som omfattas av den planmässiga tillsynen. Dessutom syftar avgiftsbelagd anmälan på en situation där verksamhetsutövaren byts ut eller väsentliga förändringar sker i verksamheten. En avgiftsbelagd anmälan syftar emellertid inte på en situation där exempelvis verksamhetsutövaren förblir densamma men ägaren byts ut på grund av företagsförvärv. Handläggning av anmälningar om avbrytande och avslutande av verksamhet är avgiftsfri.

Inspektion syftar på att en inspektör besöker ett objekt och eventuellt tar del av objektets handlingar. Inspektion kan också innebära kontroll som utförs på distans via en mobil enhet. Inspektioner som utförs på distans kommer i huvudsak i fråga endast när tillsynsobjektet tidigare har inspekterats på plats och är bekant för inspektören sedan tidigare.

Med dokumentkontroll avses en kontroll som tillsynsmyndigheten utför genom att granska uppgifterna om tillsynsobjektet någon annanstans än i ett utrymme som hör till tillsynsobjektet. En dokumentkontroll ska till sin omfattning motsvara en inspektion som utförs vid tillsynsobjektet och det ska också göras en egen inspektionsberättelse om den. Dokumentkontroll kan utföras då inspektionen inte förutsätter observation av förhållandena på tillsynsobjektet och besök på platsen inte ger något mervärde för utredningen av ärendet eller där tillsynsobjektet inte kan kontrolleras genom ett besök. Dokumentkontrollen ska gälla utredning av entydig information

om ett visst ärende eller sakområde. Det kan till exempel vara en granskning av en utredning som lämnats av en anmälningsskyldig verksamhetsutövare som omfattas av hemfriden. Exempelvis utlåtanden eller handledning och rådgivning given av en myndighet räknas ändå inte som dokumentkontroll.

I 2 mom. föreslås bestämmelser om kommunens rätt att i enlighet med gällande lag ta ut en avgift enligt en av kommunen godkänd taxa för inspektion, dokumentkontroll, mätning, provtagning, undersökning och utredning i anslutning till en bostad eller något annat vistelseutrymme som inte är anmälningspliktigt eller som kräver godkännande. Myndighetens första inspektion för att utreda misstanke om sanitär olägenhet i bostaden och för att fastställa behovet av fortsatta undersökningar i samband med den föreslås dock vara avgiftsfria. Kommunen ska dessutom ha rätt att av brunnsägaren ta ut en avgift enligt en taxa som kommunen godkänt, när det inte är fråga om anläggningar som levererar hushållsvatten eller om inspektioner som hänför sig till tillsynen över efterlevnaden av en förordning av statsrådet som avses i 17 kap. i miljöskyddslagen. Utöver den gällande lagen kan det också tas ut en avgift för åtgärder i samband med flyttning av lik enligt överenskommelsen om transport av lik (FördrS 13/1989), liksom för övervakningsbesök eller inspektioner enligt en förordning som utfärdats med stöd av 43 § i hälsoskyddslagen. Dessutom kan avgift enligt prövning tas ut också för andra inspektioner och dokumentkontroller än de som avses i 1–4 punkten samt för mätning, provtagning, undersökning och utredning som hör samman med en utredning av sanitära olägenheter eller med säkerställande av att en sanitär olägenhet avhjälps. Sådana är till exempel inspektioner som grundar sig på tillsyn enligt någon annan paragraf i hälsoskyddslagen, såsom exempelvis skadedjursinspektioner som utförs med stöd av 31 §.

Enligt 3 mom. ska kommunen bestämma den avgift som den tar ut för tillsyn enligt 1 och 2 mom. så att den högst motsvarar kostnaderna för åtgärden. När kommunens hälsoskyddsmyndighet låter göra undersökningar eller utredningar hos en utomstående sakkunnig eller ett laboratorium, föreslås att kostnaderna tas ut av kunden högst till ett belopp som motsvarar de faktiska kostnaderna. Bestämmelsen motsvarar den gällande lagen. Avgifter som inte hör till myndighetsverksamheten, såsom till exempel kostnader för analys av prover eller utredningar som gjorts av utomstående sakkunniga, kommer enligt lagförslaget att tas ut separat. I allmänhet kommer det då att vara det laboratorium eller den utomstående sakkunniga som analyserat provet som tar ut avgiften direkt av verksamhetsutövaren eller någon annan betalningsskyldig.

Paragrafens 4 mom. motsvarar till sitt innehåll det nuvarande 50 § 6 mom. Enligt momentet ersätter staten de kostnader kommunen orsakas av utförandet av sådana inspektioner, provtagningar, undersökningar och utredningar som enligt denna lag hör till Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovårdens uppgifter eller som hänför sig till beredningen av verkets anvisningar och som verket har styrt till kommunen. Dessutom ska staten, i överensstämmelse med livsmedelslagen, ersätta kommunerna för kostnaderna för beredningen av författningar.

I 5 mom. ingår bestämmelser om statliga prestationer. För deras del iakttas lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992). Momentet motsvarar den första meningen i nuvarande 50 § 1 mom.

50 b §. *Indrivning av avgifter utan dom eller beslut samt dröjsmålsränta.* Paragrafen är helt ny. Paragrafen motsvarar till innehållet 74 § i den nya livsmedelslagen och delvis 50 och 50 a § i den gällande lagen.

I 1 mom. föreslås bestämmelser om indrivning av avgifter utan dom. Bestämmelsen motsvarar 50 § 5 mom. i den gällande lagen. Enligt bestämmelsen är avgifter som avses i 50 och 50 a § i

lagen direkt utsökbara och bestämmelser om indrivning av dem finns i lagen om verkställighet av skatter och avgifter (706/2007).

I 2 mom. föreslås att en årlig dröjsmålsränta enligt den räntesats som avses i 4 § 1 mom. i räntelagen (633/1982) får tas ut på det belopp som inte betalats i tid om den avgift som påförts för en åtgärd inte har betalats senast på förfallodagen. Förfallodagen kan infalla tidigast två veckor efter att den åtgärd för vilken avgiften bestämts har vidtagits. I stället för dröjsmålsränta kan myndigheten ta ut en dröjsmålsavgift på fem euro om beloppet av dröjsmålsräntan blir mindre än detta. Bestämmelsen motsvarar 50 § a i den gällande lagen.

Som en ny bestämmelse i 3 mom. föreslås det att det föreskrivs om återbetalning av avgiften och om den ränta som ska betalas på den. Om en avgift återbetalas på grund av rättelse av debiteringen eller ändringssökande, betalas enligt det föreslagna 3 mom. på den återbetalade avgiften krediteringsränta enligt 37 § i lagen om skatteuppbörd (11/2018) från och med betalningsdagen till och med återbetalningsdagen.

56 §. *Ändringssökande*. I paragrafens 1 mom. föreslås en teknisk ändring som innebär att det får begäras omprövning av ett beslut av en certifierare "med stöd av" de i paragrafen nämnda bestämmelserna, i stället för den tidigare ordalydelsen "enligt" bestämmelserna. I övrigt kvarstår momentet oförändrat. Tidsfristen för begäran om omprövning är fortfarande 14 dagar från delfåendet av beslutet på motsvarande sätt som i livsmedelslagen. En begäran om omprövning av en kommunal tjänsteinnehavares beslut ska riktas till det kollegiala organ som är kommunal hälsoskyddsmyndighet.

I 2 mom. föreskrivs om omprövning av en grundavgift för tillsyn, både till den avgiftsskyldiges fördel och till betalningsmottagarens fördel på samma sätt som i till exempel 77 och 78 § i alkohollagen och 76 § 2 och 3 mom. i den nya livsmedelslagen. Enligt momentet ska ett beslut om grundavgift för tillsyn omprövas, om ärendet inte har avgjorts genom ett beslut med anledning av besvär, om tillsynsavgiften har tagits ut utan grund hos den avgiftsskyldige eller om avgiften eller en del av den inte har påförts den avgiftsskyldige på grund av ett fel eller på grund av att ärendet till någon del inte har utretts. Detta kan vara fallet exempelvis om verksamheten har upphört och avgiften tagits ut av verksamhetsutövaren trots att han eller hon har gjort en anmälan om verksamheten.

Enligt 3 mom. kan omprövning i det fall som avses i 2 mom. 1 punkten begäras inom tre år från ingången av kalenderåret efter det år då avgiften påfördes, dock senast 60 dagar från delfåendet, och i det fall som avses i 2 mom. 2 punkten inom ett år från ingången av kalenderåret efter det år då avgiften borde ha påförts. Förteckningen i gällande 3 mom. över beslut som får överklagas genom besvär utan besvärstillstånd ska strykas som onödig med beaktande av att besvärstillstånd är utgångspunkten för det förnyade förvaltningsprocessystemet.

I 4 mom. föreslås bestämmelser om att 7 a kap. i förvaltningslagen ska tillämpas på begäran om omprövning. Det nuvarande 4 mom. stryks ur lagen som onödigt, eftersom utgångspunkten i den nya lagen om rättegång i förvaltningsärenden är att den förvaltningsmyndighet som fattat det ursprungliga beslutet har rätt att anföra besvär över ett sådant beslut av en förvaltningsdomstol i första instans genom vilket myndighetens förvaltningsbeslut har upphävts eller ändrats. Det är således inte längre behövligt att föreskriva särskilt om myndighetens besvärsrätt.

Hänvisningen i 5 mom. till förvaltningsprocesslagen (586/1996) ersätts med en informativ hänvisning till den nya lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019). I momentet föreslås en bestämmelse om att det i fråga om taxor hänvisas till 50 a § i stället för till 50 §. Momentet motsvarar i huvudsak gällande 5 mom., men det finns inte längre någon materiell bestämmelse

om ändringssökande enligt vilken ändring söks på det sätt som föreskrivs i kommunallagen, utan ordalydelsen ändras till en hänvisningsbestämmelse till kommunallagen, till ”bestämmelser om sökande av ändring finns i kommunallagen”.

I 6 mom. föreslås en bestämmelse om att beslut som avses i 6 § 2 mom. samt 27, 51 och 52 § får verkställas trots besvär, om inte besvärsmyndigheten föreskriver något annat. Med avvikelse från vad som föreskrivs i lagen om rättegång i förvaltningsärenden är det behövligt att föreskriva om iakttagande av föreskrifterna trots ändringssökande med beaktande av föreskrifternas syfte att avhjälpa och begränsa sanitära olägenheter (27 och 51 §) samt att begränsa eller avhjälpa en störning i en anläggnings funktion eller en sanitär olägenhet som breder ut sig över ett vidsträckt område (52 §).

I 7 mom. föreslås bestämmelser om att viteslagen (1113/1990) ska tillämpas vid sökande av ändring i beslut som gäller föreläggande och utdömande av vite samt föreläggande och verkställighet av hot om tvångsutförande eller hot om avbrytande. Momentet är nytt och behövligt för att förtydliga förfarandet för sökande av ändring i fråga om tvångsmedel.

57 §. *Verkställighet.* Paragrafen föreslås bli upphävd som obehövlig. I det föreslagna 56 § 6 mom. föreskrivs om verkställigheten av beslutet trots besvär (nuvarande 1 mom.), inklusive det beslut om tillsynsplanen som avses i 6 § 2 mom. (nuvarande 2 mom.).

Bilaga. Det föreslås att till lagen fogas en bilaga där det i en egen kolumn räknas upp de anmälningspliktiga verksamheter som avses i 13 § i hälsoskyddslagen samt de anläggningar som levererar hushållsvatten och som är anmälningspliktiga eller som kräver godkännande. I den andra kolumnen noteras skyldigheten att betala en grundavgift för tillsynen enligt 50 §. De verksamheter som till sin omfattning och hälsorisk är sådana att årsavgiften står i proportion till behovet av tillsyn är skyldiga att betala grundavgift för tillsynen. I tabellen i bilagan är verksamheterna indelade i grupper enligt 13 § 1 mom. i den gällande lagen jämte preciseringar. Dessutom ska de anläggningar som levererar hushållsvatten utgöra en egen grupp. Anmälningsskyldigheten och skyldigheten att betala grundavgift ska gälla ambulerande verksamheter på samma sätt som de som är verksamma på ett enda verksamhetsställe. I dessa fall ska anmälan göras på den ort där verksamheten har sin hemort. Anmälningsskyldigheten gäller tidsmässigt begränsad verksamhet på motsvarande sätt som kontinuerlig verksamhet. De verksamheter som inte omfattas av anmälningsskyldigheten enligt bilagan övervakas vid behov på basis av misstanke om sanitär olägenhet och prestationsbaserade avgifter tas ut för inspektionerna på det sätt som föreslås i lagens 50 a §.

I 13 § mom. 1 punkten i den gällande lagen föreslås att hänvisningen till lagen om inkvarterings- och förplägnadsverksamhet (308/2016) ändras så att anmälningsskyldigheten gäller ibruktagande av lokaler som är avsedda för inkvarteringsverksamhet. I fortsättningen ska anmälningsskyldigheten inte endast gälla sådana inkvarteringsrörelser som avses i lagen om inkvarterings- och förplägnadsverksamhet utan också icke-professionell inkvarteringsverksamhet i separata utrymmen som reserverats för ändamålet. Även om hänvisningen till inkvarteringsverksamhet enligt lagen om inkvarterings- och förplägnadsverksamhet stryks, avses med inkvarteringsverksamhet dock verksamhet som är förenlig med definitionen i 1 § i lagen om inkvarterings- och förplägnadsverksamhet. Detta ska i princip också tillämpas på småskalig inkvarteringsverksamhet som regelbundet förmedlas på webbplattformar, när inkvarteringen sker i ett utrymme som skaffats eller reserverats för ändamålet och det inte är fråga om ett utrymme som en privatperson använder själv.

Det föreslås att anmälningsskyldigheten och skyldigheten att betala grundavgift för tillsynen ska gälla hotell, gästhem (såsom vandrarhem, pensionat, sommarhotell) lägenhetshotell, motell

och resandehem. Dessa objekt handlar om sådan yrkesmässig inkvarteringsverksamhet som avses i lagen om inkvarterings- och förplägnadsverksamhet (308/2006). De har många kunder och ofta också annan verksamhet som är anmälningspliktig enligt hälsoskyddslagen, såsom bastutrymmen och liknande. Denna grupp omfattar också fartyg som är permanent förankrade i en hamn och som bedriver inkvarteringsverksamhet. Anmälningsskyldiga och skyldiga att betala grundavgift för tillsynen är också semesteranläggningar och campingplatser med inkvarteringslokaler samt garnisonskaserner.

Som anmälningspliktig men inte grundavgiftspliktig verksamhet betraktas småskalig kortvarig inkvarteringsverksamhet i de fall då det har reserverats separata utrymmen för inkvarteringen. Sådana verksamheter är exempelvis bed & breakfast-boende, inkvartering i samband med gårdsturism samt internat och pensionat som är avsedda för tillfällig inkvartering. Flyktingförläggningar ska vara anmälningsskyldiga, men ska på grund av verksamhetens tillfälliga natur inte vara grundavgiftsskyldiga.

Som anmälningspliktig verksamhet betraktas också lägenheter som erbjuds på webbplattformar och som har anskaffats och reserverats just för inkvartering och inte används av en privatperson själv. Undantag från anmälningsskyldigheten gäller endast lokaler som används av ägaren och som hyrs ut sällan och kortvarigt, men inte lokaler som regelbundet hyrs ut exempelvis för hela semester- och säsongperioderna, även om utrymmet resten av året används av ägaren själv. I sin mest omfattande form motsvarar sådan inkvarteringsverksamhet på webbplattformar yrkesmässig verksamhet. För närvarande övervakas dessa objekt inte planmässigt och denna ändring kommer att öka behovet av kommunal myndighetstillsyn.

Anmälningsskyldigheten omfattar inte sådan inkvarteringsverksamhet som baserar sig på ett hyresavtal för bostadslägenhet i enlighet med lagen om hyra av bostadslägenhet (481/1995). Detta gäller till exempel då en lägenhet på ett lägenhetshotell hyrs ut för bostadsändamål. Anmälningsskyldigheten omfattar inte heller läroanstalters internat, eftersom de fungerar som elevbostäder. Att använda ett internat som sommarhotell är däremot anmälnings- och grundavgiftspliktig verksamhet. Inkvartering i anslutning till transport ska inte omfattas av anmälningsskyldigheten.

Anmälningsskyldigheten omfattar inte semesterbostäder eller andra inkvarteringsutrymmen avsedda för egen personal, egna arbetstagare eller egna medlemmar i företag, stiftelser, idrotts- och jaktföreningar, föreningar och motsvarande. Om utrymmen också erbjuds som inkvarteringsställe för utomstående krävs anmälan.

En privatpersons egen bostad eller semesterbostad som erbjuds för inkvartering via en förmedlingsrörelse eller direkt till kunden ska inte omfattas av anmälningsskyldigheten. Anmälningsskyldigheten omfattar inte heller inkvartering av personer eller grupper för en kort tid i utrymmen som egentligen inte är avsedda för inkvartering. Det gäller till exempel då elever eller personer som deltar i idrottsevenemang eller andra evenemang inkvarteras i skolornas idrottslokaler, baracker eller tält.

Det föreslås att det allmänna begreppet ”siminrättning” i den gällande 13 § 1 mom. 2 punkten ändras till ”utebassäng” i bilagan. Med utebassäng avses en offentlig badplats med en eller flera simbassänger utomhus. Bassängerna kan vara naturpooler eller bassänger som byggts med vattencirkulation. Förutom bassänger finns det ofta också andra funktioner som dusch och bastu.

Det föreslås att det till sådan verksamhet som omfattas av anmälningsskyldighet och skyldighet att betala en grundavgift för tillsyn fogas sådana konditionssalar och motionslokaler som är öppna för allmänheten och där det finns fler än ett utrymme som är avsett för motion och idrott.

Även motionslokaler med åskådarläktare för sportevenemang är enligt lagförslaget verksamhet som omfattas av skyldighet att betala en grundavgift för tillsyn. Sådana är till exempel ishallar eller idrottshallar med separata åskådarläktare. Även motions- och idrottsanläggningar inomhus för barn och unga (inomhuslekparker) är anmälningsskyldiga och skyldiga att betala grundavgift.

Det föreslås att idrottsföreningarnas egna motionslokaler inte ska omfattas av grundavgiften för tillsyn, om lokalen bara sporadiskt hyrs ut till utomstående. Även motionslokaler med en enda sal ska inte omfattas av skyldigheten att betala grundavgift för tillsyn på grund av att verksamheten är småskalig. Med motionslokaler med en enda sal avses till exempel sådana motionsutrymmen med eventuella omklädnings- och tvättrum där en grupp eller ett antal människor bedriver gruppmotion. Ett stort öppet utrymme som med hjälp av väggar eller draperier har delats upp för flera olika grupper ska till exempel betraktas som en motionslokal med flera salar.

Motionslokaler som är avsedda att användas endast av husbolag, arbetsplatser och andra motsvarande är inte anmälningsskyldiga eller skyldiga att betala grundavgift.

En konditionssal eller en annan motionslokal som bara används av gästerna på ett hotell är inte anmälningspliktig, eftersom det inte handlar om en konditionssal eller motionslokal som är öppen för allmänheten.

Som anmälnings- eller grundavgiftspliktig verksamhet föreslås en bastu som är öppen för allmänheten, till exempel utrymmen som är öppna för alla och som endast är avsedda för bastubad, samt bastuflottar och bastur vid vinterbadplatser eller badstränder. En bastu som finns i anslutning till ett hotell, en badanläggning, en simhall eller någon annan anmälningspliktig verksamhet och som endast är avsedd för kunderna inom verksamheten i fråga inkluderas i anmälan enligt huvudverksamheten och i den grundavgift för tillsyn som tas ut för den.

Det föreslås att bastur i samlingslokaler, på arbetsplatser och i husbolag inte ska omfattas av anmälningsskyldigheten. Dessa kan vid behov bli föremål för tillsynsåtgärder utifrån misstanke om sanitär olägenhet.

Anmälnings- och grundavgiftspliktig verksamhet är badanläggningar, simhallar och utebassänger. Poolavdelningar i hotell jämställs med för allmänheten öppna simhallar om poolavdelningen med tillhörande utrymmen är tillgänglig även för andra än hotellgäster.

Badstränder som är öppna för allmänheten är anmälningspliktiga. Anmälnings- och grundavgiftspliktiga är också badstränder i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/7/EG om förvaltning av badvattenkvaliteten och om upphävande av direktiv 76/160EEG, det så kallade badvattendirektivet. Andra allmänna små badstränder är enligt lagförslaget anmälningsskyldiga, men ingen grundavgift tas ut för tillsynen över dem.

Det föreslås att daghemsverksamhet enligt 2 § i lagen om småbarnspedagogik samt läroanstalter som ordnar förskoleundervisning eller grundläggande utbildning, yrkesutbildning, gymnasieutbildning och högskoleutbildning ska omfattas av anmälningsskyldighet och skyldighet att betala en grundavgift för tillsynen.

Det föreslås att termen ”klubb” i 13 § 1 mom. 3 punkten i den gällande lagen i bilagan ändras till verksamhet som hänför sig till barns och ungas sammankomster. Dessutom föreslås det att 3 punkten kompletteras så att till den fogas läroanstalter som ordnar grundläggande konstundervisning eller fritt bildningsarbete.

Dessutom ska platser för anordnande av verksamhet som hänför sig till barns och ungas sammankomster (klubbverksamhet, ungdomslokaler, lägercentrum, morgon- och eftermiddagsklubbar och öppen småbarnspedagogisk verksamhet) vara anmälningsskyldiga, men ingen grundavgift för tillsynen tas ut hos dem. Likaså föreslås en läroanstalt som ordnar grundläggande konstundervisning, fritt bildningsarbete eller ibruktagande av en undervisningsplats omfattas av anmälningsskyldigheten, men inte skyldigheten att betala grundavgift för tillsynen.

Plats för ordnande av undervisning syftar exempelvis på offentliga utrymmen som används för allmänbildande utbildning, yrkesutbildning eller högskoleutbildning och som ligger utanför läroanstaltsbyggnaden. Med detta avses även lösningar med tillfälliga lokaler som fungerar i högst tre år.

Ett gruppfamiljedaghem där flera familjedagvårdare har ordnat sin verksamhet i ett separat utrymme som reserverats för ändamålet är anmälningsskyldigt, men ingen grundavgift tas ut för tillsynen. Det föreslås att familjedagvård hemma hos en vårdare inte omfattas av anmälningsskyldigheten. Sådan familjedagvård är småskalig och vården ordnas vanligen i vårdarens egen bostad. Ibland, beroende på antalet barn, kan också en utomstående vårdare komma till ett hem där barn vårdas.

Av de verksamhetsenheter inom socialvården som ger fortlöpande vård enligt 4 punkten är det enheter för serviceboende med heldygnsomsorg och enheter inom socialvården som tillhandahåller institutionsvård, såsom äldreboenden, som är anmälningsskyldiga och skyldiga att betala grundavgift för tillsynen. Dessa föreslås också omfatta enheter som ger kortvarig och tillfällig vård. Av barnskyddsenheter föreslås också barnskyddsanstalter vara anmälningspliktiga verksamheter som är skyldiga att betala grundavgift för tillsynen. Mödra- och skyddshem ska vara anmälningspliktiga, men inte skyldiga att betala grundavgift för tillsynen.

Anmälningsskyldigheten omfattar inte stödboende och serviceboende när det handlar om självständigt boende. Dagverksamhet, familjevård och professionell familjevård som är avsedd för äldre och grupper med särskilda behov ska inte heller omfattas av anmälningsskyldigheten. Av barnskyddsenheterna föreslås att den familjebaserade vården och den professionella familjevården inte är anmälningspliktiga.

Det föreslås att 13 § 1 mom. 5 punkten i den gällande lagen preciseras i bilagan så att anmälningsskyldigheten i fortsättningen ska gälla solarietjänster, verksamhet med ingrepp i huden samt skönhetssalonger som förutsätter särskild hygien.

Anmälningsskyldigheten enligt hälsoskyddslagen gäller inte verksamhet som ges i form av offentlig eller privat hälso- och sjukvård. Privata hälso- och sjukvårdstjänster kräver tillstånd eller anmälan med stöd av lagen om privat hälso- och sjukvård (152/1990). Exempelvis fotvård kan ges som en tjänst inom skönhetsvården eller hälso- och sjukvården. Fotvård inom skönhetsvården är anmälningspliktig enligt hälsoskyddslagen.

För verksamheterna enligt 5 punkten föreslås att ingen grundavgift tas ut för tillsynen, eftersom olika typer av tjänster kan vara mycket småskaliga och särskiljandet av olika tjänster så att det tillräckligt entydigt kan föreskrivas om dem kan också vara oskäligt komplicerat. Inom skönhetsvården uppstår det dessutom ständigt nya serviceformer, vilkas anmälningsskyldighet förutsätter myndigheternas prövning. Av dessa orsaker är det ändamålsenligt att de här tjänsterna inte omfattas av skyldigheten att betala grundavgift för tillsynen.

Solarietjänster samt tjänster där det förekommer ingrepp i huden ska vara anmälningspliktiga enligt lagförslaget. Anmälningspliktiga ska dessutom sådana skönhetsvårdstjänster vara som

ges på ett separat verksamhetsställe och där det finns behov av hälsoskyddstillsyn, exempelvis på grund av stor infektionsrisk. Infektionsrisken kan bero på kontaminerade redskap, ohygieniska arbetsmetoder eller åtgärdsutrymmen. Fastställandet av anmälningsskyldigheten är beroende av tillsynsenhetens prövning. Andra tjänster inom skönhetsvården än de anmälningspliktiga ska däremot övervakas på basis av eventuell misstanke om sanitära olägenheter.

Enligt 15 § 3 mom. i strålsäkerhetslagen (859/2018) ska den kommunala hälsoskyddsmyndigheten övervaka solarier. Syftet med anmälningsskyldigheten är att göra hälsoskyddsmyndigheterna medvetna om de verksamhetsutövare som erbjuder solarietjänster. Solarietjänster är inte bara förknippade med risken för ultraviolett strålning utan även med hygienrelaterade tillsynsbehov.

Anmälningspliktiga åtgärder med ingrepp i huden är till exempel tatueringstjänster, icke-medicinsk kroppsmodifiering (till exempel kosmetisk amputation, tungklyvning, implantat) och piercing (med undantag av hål i öronen som görs med håltagningspistol i guldsmedsaffärer eller liknande), koppning, akupunktur, behandling som grundar sig på skärningar och injektioner. Som metoder med ingrepp i huden ska till exempel inte betraktas amerikansk rakning eller att på turkiskt vis avlägsna öronhår genom bränning, eftersom avsikten med dessa tjänster inte är att göra ingrepp i huden.

Som anmälningspliktiga skönhetssalonger föreslås skönhetsvårdstjänster, exempelvis ansiktsvård samt vård av händer och fötter, som kosmetologer, manikyrister, pedikyrister och andra ger i separata lokaler. De skönhetsvårdstjänster som inte ges i en separat affärslokal är enligt lagförslaget inte anmälningspliktig verksamhet, men de övervakas vid behov utifrån misstanke om sanitär olägenhet.

Anmälningsskyldigheten ska inte omfatta sedvanliga hårklippnings-, färgnings- och frisersalongtjänster hos barberare och frisörer, eftersom avsikten med dessa tjänster inte är att göra ingrepp i huden och åtgärderna inte anses vara förenade med någon särskild risk för hygien och hälsa. Massage och motsvarande behandlingar som påverkar vävnaderna under huden kommer inte heller att vara anmälningspliktiga. Vid sidan av massage faller då till exempel torrkoppning och behandling med elektriska impulser utanför anmälningsskyldigheten.

Ordalydelsen i 6 punkten preciseras i bilagan så att den kommer att gälla andra verksamheter än de som avses i 1–5 punkten. Det föreslås att anmälningsskyldigheten grundar sig på hälsoskyddsmyndighetens egen prövning. När anmälningsskyldigheten prövas ska behovet av anmälan ställas i relation till anmälningsskyldigheten enligt punkterna 1–5. Eftersom anmälningsskyldigheten i 6 punkten grundar sig på myndighetens egen prövning, tas ingen grundavgift av skattenatur ut för dessa verksamheter.

Anmälningspliktiga eller tillståndspliktiga anläggningar som levererar hushållsvatten och som är skyldiga att betala grundavgift för tillsynen föreslås med stöd av 18 § vara tillståndspliktiga anläggningar och med stöd av 18 a § anmälningspliktiga anläggningar som levererar hushållsvatten. Grundavgift för tillsyn ska ändå inte tas ut hos små anläggningar som levererar hushållsvatten om de levererar mindre än 10 kubikmeter vatten (m^3) per dygn vatten och för mindre än 50 personers behov. På grund av det låga antalet användare och de små riskerna är behovet av tillsyn över sådana anläggningar litet. Rådets direktiv 98/83/EG om kvaliteten på dricksvatten, det s.k. dricksvattendirektivet, tillämpas inte på sådana anläggningar. Nationella bestämmelser om detta finns i social- och hälsovårdsministeriets förordning om kvalitetskrav på och kontrollundersökning av hushållsvatten i små enheter (401/2001). En vattentäkt eller vattencistern i gemensam användning enligt 18 a § är anmälningsskyldig när vatten tas med vattenanvändarnas

egna anordningar för minst 50 personers behov eller minst 10 kubikmeter per dygn För detta tas det dock inte ut någon grundavgift för tillsynen.

8 Verkställighet och uppföljning

Social- och hälsovårdsministeriet följer upp genomförandet av den föreslagna regleringen i samarbete med Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården och regionförvaltningsverken. Finlands Kommunförbund rf kan bistå nämnda myndigheter vid uppföljningen av verkställigheten av lagen.

Social- och hälsovårdsministeriet följer inflödet av grundavgifter för hälsoskyddstillsynen och jord- och skogsbruksministeriet följer för sin del inflödet av grundavgifter för livsmedelstillsynen. Kommunerna har för avsikt att inleda insamlingen av dessa avgifter den 1 januari 2022. Dessa ministerier kan samarbeta när det gäller uppföljningen i fråga om sina egna sektorer och sinsemellan jämföra hur systemet fungerar.

9 Ikraftträdande

Lagen avses träda i kraft den 1 januari 2022 samtidigt som bestämmelserna om grundavgifterna i livsmedelslagen börjar tillämpas.

10 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

Näringsfrihet

Enligt 18 § 1 mom. i Finlands grundlag (731/1999) har var och en i enlighet med lag rätt att skaffa sig sin försörjning genom arbete, yrke eller näring som han eller hon valt fritt. Grundlagsutskottet har ansett näringsfriheten enligt grundlagen vara huvudregeln, men haft den uppfattningen att näringsverksamhet i vissa fall kan förenas med tillståndsplikt (GrUU 19/2002 rd). Man har ansett att reglering av registrerings- och anmälningsskyldighet i sak kan jämställas med reglering av tillståndsplikt (GrUU 56/2002 rd). För tillsynen är det nödvändigt att tillsynsmyndigheten blir informerad om att verksamhetsutövarna finns, var de befinner sig och vilken typ av verksamhet de bedriver. Småskalig och obetydlig verksamhet ska inte omfattas av anmälningsförfarandet. Syftet med bestämmelserna om årsavgifter är också att säkerställa en effektiv hälsoskyddstillsyn. Sådana skäl att begränsa näringsverksamheten kan anses vara godtagbara viktiga samhälleliga intressen med tanke på systemet för de grundläggande fri- och rättigheterna.

Främjandet av befolkningens hälsa

Enligt 20 § i grundlagen ska det allmänna verka för att alla tillförsäkras en sund miljö. Kravet på anmälningsskyldighet i hälsoskyddslagen bidrar också för sin del till tryggandet av de grundläggande fri- och rättigheterna som avses i 20 § i grundlagen. För att trygga dessa grundläggande rättigheter är det motiverat att kontrollera hygienen i de lägenheter eller lokaler där det bedrivs verksamhet som avses i hälsoskyddslagen.

Rättsskydd

I 21 § i grundlagen föreskrivs det om rättsskydd. Var och en har rätt att på behörigt sätt och utan ogrundat dröjsmål få sin sak behandlad av en domstol eller någon annan myndighet som är behörig enligt lag samt att få ett beslut som gäller hans eller hennes rättigheter och skyldigheter

behandlat vid domstol eller något annat oavhängigt rättskipningsorgan. I 56 § i lagförslaget föreskrivs om ändringssökande i beslut som fattas med stöd av lagen. På basis av det som konstaterats ovan kan det anses att kraven på rättsskydd blir tillgodosedda.

Grundavgifter för tillsyn

I 121 § 3 mom. i grundlagen föreskrivs det om kommunernas beskattningsrätt. Enligt den bestämmelsen utfärdas bestämmelser om grunderna för skattskyldigheten och för hur skatten bestäms samt om de skattskyldigas rättsskydd genom lag.

Bestämmelser om kommunala avgifter finns inte i grundlagen. Grundlagsstiftaren har alltså lämnat den frågan öppen huruvida kravet på bestämmelser i lag om statliga avgifter enligt 81 § 2 mom. i grundlagen också har betydelse för kommunala avgifter. I fråga om fördelningen av behörighet när det gäller kommunala avgifter ska, utöver den betalningsskyldiges rättssäkerhet, också den kommunala självstyrelsen enligt 121 § i grundlagen beaktas. En offentligrättslig kommunal avgift kan bygga på bestämmelser i lag, men det har också ansetts möjligt att påföra dem direkt med stöd av den kommunala självstyrelsen (jfr 13 § 2 mom. i kommunallagen). Grundlagsutskottet har ansett att kommunerna utöver lagstadgade avgifter med stöd av sin självstyrelse också kan besluta om andra avgifter för lagstadgade uppgifter (GrUU 53/2002 rd och 12/2005 rd).

Trots att 81 § i grundlagen inte direkt gäller kommuner har kommunala avgifter i grundlagsutskottets praxis ansetts avvika från kommunala skatteavgifter enligt samma slags kriterier som styr gränsdragningen mellan statliga skatter och avgifter. Avgift är vederlag för tjänster eller andra prestationer. Statliga avgifter förutsätter kostnadsmotsvarighet. Grundlagsutskottet har inte krävt absolut kostnadsmotsvarighet för kommunala avgifter. Dock har utskottet ansett att ju större avgiften blir jämfört med kostnaderna för att producera en tjänst, desto närmare ligger det till hands att betrakta prestationen som en skatt. Av lagen ska det framgå för hurudana tjänsteåtgärder, tjänster eller varor avgifter kan tas ut och hurudana prestationer som är helt avgiftsfria. Vidare har grundlagsutskottet ansett att vid bedömningen av vilka frågor angående kommunala avgifter som bör eller får regleras i lag bör det fästas vikt vid den arten av den motprestation den betalningsskyldige får av kommunen. Därvid har det bland annat betydelse om prestationen har samband med fullgörandet av en obligatorisk, lagstadgad kommunal uppgift eller om det är fråga om en frivillig uppgift. (GrUU 53/2002 rd, 12/2005 rd och 11/2014 rd)

Den grundavgift för tillsyn som årligen tas ut för planmässig tillsyn enligt hälsoskyddslagen är av skattenatur och föreslås uppgå till 150 euro för verksamhetsutövare. De tillsynsåtgärder inom hälsoskyddstillsynen som ingår i den årliga grundavgiften är till exempel att erbjuda tillsynsobjektens verksamhetsutövare utbildning och anvisningar, utarbeta program för kontrollundersökningar, kontrollplaner och provtagningsplaner i anslutning till tillsynen över hushållsvatten, badvatten och bassängvatten samt arbete i anslutning till utredning av vattenburna epidemier. Vid hälsoskyddstillsynen ingår provtagning inte i grundavgiften, eftersom laboratorierna fakturerar verksamhetsutövarna direkt för de prover som tagits.

Utöver den årliga grundavgiften för tillsynen föreslås det att en prestationsbaserad avgift för tillsynsåtgärder enligt kommunens taxa tas ut av verksamhetsutövarna. Den tid som används för hälsoskyddstillsynen varierar avsevärt vid olika tillsynsobjekt. Exempelvis kan inspektionen av ett vattenverk ta sex timmar och på motsvarande sätt kan verksamheter med låg risk som inspekteras en gång vart fjärde till femte år ta mindre än två timmar i anspråk. Av dessa orsaker varierar de avgifter som enligt kommunens taxa tas ut för själva inspektionerna.

Den grundavgift som avses i hälsoskyddslagen tas inte ut av sådana småskaliga verksamheter som räknas upp i bilagan till lagen. Från grundavgiften för tillsynen befrias de verksamhetsutövare för vilka avgiften är uppenbart oskälig i förhållande till det tillsyns- och styrningsbehov som verksamheten medför. Sådana anmälningspliktiga verksamheter kunde också vara till exempel sådana arbetsutrymmen på nedre våningen i ett höghus som kan orsaka störningar på våningen, till exempel en restaurang. I sådana fall baserar sig anmälningsskyldigheten på myndighetens egen prövning, snarare än på verksamhetens småskalighet. Med stöd av bilagan till den föreslagna hälsoskyddslagen är dessutom till exempel företagare som erbjuder skönhetsvårdstjänster, vilkas nuvarande tillsynsbehov är cirka en gång vart fjärde år, i praktiken befriade från grundavgiften.

Befrielsen från grundavgiften för vissa verksamhetsutövare som bedriver småskalig verksamhet är ur ett skälighetsperspektiv förenlig med likabehandlingsbestämmelserna i 6 § i grundlagen. Grundavgiften är en skatt i den mening som avses i författningen, eftersom betalningen inte är knuten till de tillsynsåtgärder som faktiskt vidtas på verksamhetsutövarens verksamhetsställen. Grundavgiften är ny för verksamhetsutövarna och syftet med den är att förtydliga kommunernas tillsynsstruktur för miljö- och hälsoskyddet samt förbättra avgiftsintäkterna. För närvarande täcker inkomsterna från tillsynsavgifterna endast 10–15 procent av tillsynskostnaderna för hälsoskyddet i kommunerna.

Enligt regeringens uppfattning överensstämmer förslagen med grundlagen, och lagförslaget kan enligt regeringens uppfattning behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Kläm

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

Lagförslag

Lag

om ändring av hälsoskyddslagen

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i hälsoskyddslagen (763/1994) 57 §, sådan den lyder i lagarna 720/2005 och 285/2006,

ändras 13, 50, 50 a och 56 §, sådana de lyder, 13 § i lag 942/2016, 50 § i lagarna 129/2009, 553/2014, 1237/2014 och 860/2018, 50 a § i lag 129/2009 och 56 § i lag 1042/2015, samt

fogas till lagen en ny 50 b § samt en bilaga som följer:

13 §

Anmälningsskyldighet

Verksamhetsutövaren ska senast 30 dygn innan verksamheten inleds göra en skriftlig anmälan till den kommunala hälsoskyddsmyndigheten om ibruktagande av sådana verksamhetsställen eller inledande av sådana verksamheter som räknas upp i bilagan.

Dessutom ska en anmälan göras när en i 1 mom. avsedd verksamhet ändras väsentligt. Om verksamheten upphör, ska den kommunala hälsoskyddsmyndigheten underrättas elektroniskt eller skriftligen. Om verksamhetsutövaren byts, ska den nya verksamhetsutövaren underrätta den kommunala hälsoskyddsmyndigheten om saken. Anmälan behöver inte göras, om verksamheten kräver miljötillstånd enligt miljöskyddslagen.

Anmälan ska innehålla uppgifter om verksamhetsutövaren och verksamheten samt uppgifter som behövs för bedömningen av sanitära olägenheter som är förknippade med verksamheten. Närmare bestämmelser om anmälan och de utredningar som ska fogas till den utfärdas genom förordning av statsrådet.

11 kap.

Undersökningslaboratorier och avgifter

50 §

Grundavgift för tillsyn

Kommunen tar årligen ut en grundavgift för tillsyn på 150 euro av verksamhetsutövarna för verksamhetsställen eller verksamheter som avses i bilagan.

Om den verksamhet som verksamhetsutövaren bedriver på ett verksamhetsställe omfattar flera olika verksamheter som avses i 1 mom., tas grundavgift för tillsyn ut bara en gång per år.

Grundavgiften för tillsyn tas ut i början av kalenderåret. Av ett tillsynsobjekt som under kalenderåret gör en anmälan om inledande av verksamhet ska ingen grundavgift för tillsyn tas ut för kalenderåret i fråga. Om en verksamhetsutövare anmäler till den kommunala hälsoskyddsmyndigheten att verksamheten avslutats, upphör uttaget av grundavgift för tillsyn vid ingången av det följande kalenderåret.

50 a §

Andra avgifter som tas ut för hälsoskyddstillsynen

Kommunen tar ut avgift enligt en av kommunen godkänd taxa för

1) handläggning av anmälningar enligt 13 och 18 a §, handläggning av ansökningar om godkännande enligt 18 § samt de inspektioner, dokumentkontroller, mätningar, provtagningar, undersökningar och utredningar som gäller verksamheter som avses i de paragraferna; handläggning av anmälningar om avbrytande och avslutande av verksamheten är dock avgiftsfri,

2) mätningar, provtagningar, undersökningar och utredningar som hör samman med utredning av sanitära olägenheter i verksamheter som avses i 1 punkten eller med säkerställande av att en olägenhet avhjälps,

3) godkännande av en riskbedömning enligt 20 § samt övervakning och kontroll av hushållsvattnets kvalitet,

4) övervakning av kvaliteten hos badvatten enligt 29 §,

5) inspektioner och beviljande av intyg enligt 6 § 4 mom.,

6) inspektioner av solarieanordningar enligt 173 § i strålsäkerhetslagen,

Kommunen har dessutom rätt att ta ut en avgift enligt en av kommunen godkänd taxa

1) hos fastighetens ägare eller innehavare eller hos någon annan som med stöd av 27 § är ansvarig för en sanitär olägenhet för en inspektion, dokumentkontroll, mätning, provtagning, undersökning eller utredning som har utförts i en bostad eller ett annat vistelseutrymme och som hör samman med en utredning av sanitära olägenheter som avses i 26 § eller med säkerställande av att en olägenhet avhjälps; myndighetens första inspektion för att utreda en misstanke om sanitär olägenhet i en bostad och bestämmande av behovet av fortsatta undersökningar i samband med inspektionen är dock avgiftsfri,

2) hos en brunnsägare för undersökningar av hushållsvattnet, om det inte är fråga om en i 16 § 1 mom. 3 punkten anläggning som levererar hushållsvatten.

3) inspektioner i samband med tillsynen över efterlevnaden av de bestämmelser som utfärdats med stöd av 17 kap. i miljöskyddslagen,

4) åtgärder i samband med flyttning av lik enligt överenskommelsen om transport av lik (FördS 13/1989) samt övervakningsbesök eller inspektioner enligt en förordning av statsrådet som utfärdats med stöd av 43 § i denna lag.

5) andra inspektioner och annan dokumentkontroll, mätning, provtagning, undersökning och utredning som hör samman med utredning av sanitära olägenheter eller med säkerställande av att en olägenhet avhjälps än vad som avses i 1–4 punkten.

Kommunen ska bestämma de avgifter som avses i 1 och 2 mom. så att deras storlek högst motsvarar kostnaderna för åtgärden. När kommunen låter utomstående sakkunniga eller ett laboratorium utföra undersökningar eller utredningar tas kostnaderna ut hos kunden högst i enlighet med de faktiska kostnaderna.

Staten ersätter de kostnader kommunen orsakas av utförandet av sådana kontroller, provtagningar, undersökningar och utredningar som enligt denna lag hör till Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovårdens uppgifter eller som hänför sig till beredningen av författningar eller verkets anvisningar och som verket har styrt till kommunen.

Bestämmelser om grunderna för när statliga prestationer enligt denna lag ska vara avgiftsbelagda och för storleken av avgifterna finns i lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992).

50 b §

Indrivning av avgifter utan dom eller beslut samt dröjsmålsränta

De avgifter som avses i denna lag är direkt utsökbara. Bestämmelser om indrivning av dem finns i lagen om verkställighet av skatter och avgifter (706/2007).

Om den avgift som påförts för en åtgärd inte har betalats senast på förfallodagen, får en årlig dröjsmålsränta enligt den räntesats som avses i 4 § 1 mom. i räntelagen (633/1982) tas ut på det belopp som inte betalats i tid. Förfallodagen får infalla tidigast två veckor efter att den åtgärd för vilken avgiften bestämts har vidtagits. I stället för dröjsmålsränta kan myndigheten ta ut en dröjsmålsavgift på fem euro, om beloppet av dröjsmålsräntan blir mindre än detta.

Om en avgift återbetalas på grund av rättelse av debiteringen eller ändringssökande, betalas på den återbetalade avgiften krediteringsränta enligt 37 § i lagen om skatteuppbörd (11/2018) från och med betalningsdagen till och med återbetalningsdagen.

56 §

Ändringssökande

Omprövning av ett beslut som gäller godkännande av ett laboratorium enligt 49 a §, ett beslut av en certifierare med stöd av 49 d § 2 och 4 mom. samt ett beslut av en kommunal tjänsteinnehavare får begäras. Omprövning av ett beslut av en certifierare ska begäras hos social- och hälsovårdsministeriet. Omprövning av ett beslut av en kommunal tjänsteinnehavare ska begäras hos den kommunala hälsoskyddsmyndigheten inom 14 dagar från delfåendet av beslutet.

Omprövning av ett beslut om en grundavgift för tillsyn enligt 50 § får begäras hos kommunen, om

1) grundavgift har tagits ut utan grund,

2) grundavgift inte har påförts och detta inte berott på den betalningsskyldige.

I ärenden som avses i 2 mom. 1 punkten får omprövning begäras inom tre år från ingången av kalenderåret efter det år då avgiften påfördes, dock senast 60 dagar från delfåendet av beslutet, och i det fall som avses i 2 mom. 2 punkten inom ett år från ingången av kalenderåret efter det år då avgiften borde ha påförts.

På begäran om omprövning tillämpas i övrigt 7 a kap. i förvaltningslagen.

Bestämmelser om sökande av ändring i förvaltningsdomstol finns i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019). Lagen om rättegång i förvaltningsärenden tillämpas även vid sökande av ändring i en kommunal myndighets beslut. Vid sökande av ändring i beslut som gäller en tillsynsplan som avses i 6 § 2 mom., en hälsoskyddsordning som avses i 51 § 3 mom. och taxor som avses i 50 § 2 mom. ska dock vad som föreskrivs i kommunallagen (410/2015) tillämpas.

Ett beslut som avses i 6 § 2 mom. samt 27, 51 och 52 § får dock verkställas oberoende av ändringssökande.

Vid sökande av ändring i beslut som gäller föreläggande och utdömande av vite samt föreläggande och verkställighet av hot om tvångsutförande eller hot om avbrytande ska dock viteslagen (1113/1990) tillämpas.

———

Denna lag träder i kraft den 20 .

———

Bilaga

SKYLDIGHET ATT ANMÄLA IBRUKTAGANDE AV ETT VERKSAMHETS-STÄLLE ELLER INLEDANDE AV EN VERKSAMHET SAMT SKYLDIGHET ATT BETALA GRUNDAVGIFT FÖR TILLSYNEN

Verksamhetsställe eller verksamhet	**Skyldighet att anmäla ibruk-tagande av ett verksamhets-ställe eller inle-dande av en verksamhet med stöd av 13 §**	**Skyldighet att betala en grundavgift för tillsyn med stöd av 50 §**
1) lokaler som är avsedda för inkvarteringsverk-samhet		
Hotell, gästhem (vandrarhem, pensionat, sommarhotell och andra motsvarande), lägenhetshotell, motell och resandehem.	Ja	Ja
Inkvarteringslokaler i semesteranläggningar och på campingplatser	Ja	Ja
Inkvarteringskaserner	Ja	Ja
Inredda lokaler, semesterbostäder eller utrymmen för inkvartering (bed & breakfast-boende i utrymmen som är avsedda för ändamålet, internat, natthärbärgen, flyk-tingförläggningar och andra motsvarande).	Ja	Nej
2) för allmänheten öppna konditionssalar, motions-lokaler, bastur, badanläggningar, simhallar, ute-bassänger och badstränder		
Idrottshallar eller ishallar	Ja	Ja
Konditionssalar och motionslokaler som är öppna för allmänheten och där det finns fler än ett utrymme som är avsett för motion och idrott	Ja	Ja
Motionslokaler som är öppna för allmänheten och som har högst en motionssal	Ja	Nej
Bastur som är öppna för allmänheten (huvudsakligt an-vändningsändamål)	Ja	Ja
Badanläggningar, simhallar och utebassänger samt badstränder som är öppna för allmänheten i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/7/EG om förvaltning av badvattenkvaliteten och om upphävande av direktiv 76/160EEG.	Ja	Ja
Andra badstränder som är öppna för allmänheten	Ja	Nej
3) daghem och plats för anordnande av verksamhet som hänför sig till barns och ungas sammankoms-ter samt läroanstalter som ordnar förskoleunder-visning eller grundläggande utbildning, yrkesut-bildning, gymnasieutbildning, högskoleutbildning,		

grundläggande konstundervisning eller fritt bildningsarbete eller plats för ordnande av undervisning		
Daghem	Ja	Ja
Gruppfamiljedaghem i en lokal som reserverats för detta	Ja	Nej
Plats för anordnande av verksamhet som hänför sig barns och ungas sammankomster	Ja	Nej
Läroanstalter som ordnar förskoleundervisning eller grundläggande utbildning, yrkesutbildning, gymnasieutbildning och högskoleutbildning	Ja	Ja
Läroanstalter som ordnar grundläggande konstundervisning eller fritt bildningsarbete	Ja	Nej
Plats för ordnande av undervisning	Ja	Nej
4) verksamhetsenheter som ger fortlöpande vård inom socialvården samt flyktingförläggningar		
Enheter för serviceboende med heldygnsomsorg eller enheter inom socialvården som tillhandahåller institutionsvård	Ja	Ja
Barnskyddsanstalter	Ja	Ja
Mödra- och skyddshem	Ja	Nej
5) solarietjänster, verksamhet med ingrepp i huden och skönhetssalonger som förutsätter särskild hygien		
Solarietjänster	Ja	Nej
Verksamhet med ingrepp i huden	Ja	Nej
Skönhetssalonger som förutsätter särskild hygien	Ja	Nej
6) andra lokaler och inrättningar än sådana som avses i 1–5 punkten samt sådan verksamhet som, med beaktande av besökarantalet eller verksamhetens karaktär, kan orsaka sanitär olägenhet.	Ja	Nej
Anläggningar som levererar hushållsvatten		
Anläggningar som levererar hushållsvatten enligt 18 §	(Tillståndspliktig enligt 18 §)	Ja
Anläggningar som levererar hushållsvatten enligt 18 a § och som levererar minst 10 kubikmeter vatten per dygn eller för minst 50 personers behov.	Ja	Ja
Anläggningar som levererar hushållsvatten enligt 18 a § och som levererar mindre än 10 kubikmeter vatten (m 3) per dygn och för mindre än 50 personers behov.	Ja	Nej
En vattentäkt eller vattencistern i gemensam användning		

En vattentäkt eller vattencistern i gemensam användning enligt 18 a §, om vatten tas med vattenanvändarnas egna anordningar för minst 50 personers behov eller minst 10 kubikmeter per dygn	Ja	Nej

Helsingfors den 23 september 2021

Statsminister

Sanna Marin

Familje- och omsorgsminister Krista Kiuru

Bilaga
Parallelltext

Lag

om ändring av hälsoskyddslagen

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i hälsoskyddslagen (763/1994) 57 §, sådan den lyder i lagarna 720/2005 och 285/2006,

ändras 13, 50, 50 a och 56 §, sådana de lyder, 13 § i lag 942/2016, 50 § i lagarna 129/2009, 553/2014, 1237/2014 och 860/2018, 50 a § i lag 129/2009 och 56 § i lag 1042/2015, samt

fogas till lagen en ny 50 b § samt en bilaga som följer:

Gällande lydelse	*Föreslagen lydelse*
13 §	13 §
Anmälningsskyldighet	*Anmälningsskyldighet*
Verksamhetsutövaren ska senast 30 dygn innan verksamheten inleds göra en skriftlig anmälan till den kommunala hälsoskyddsmyndigheten om *1) ibruktagande av en inkvarteringsrörelse som avses i lagen om inkvarterings- och förplägnadsverksamhet (308/2006),* *2) ibruktagande av en för allmänheten öppen konditionssal eller annan motionslokal, bastu, badanläggning, simhall, siminrättning och badstrand,* *3) ibruktagande av ett daghem eller en klubb eller av en läroanstalt eller undervisningsplats för förskoleundervisning, grundläggande utbildning, yrkesutbildning, gymnasieutbildning eller högskoleutbildning,* *4) ibruktagande av en verksamhetsenhet som ger fortlöpande vård inom socialvården samt en flyktingförläggning,* *5) ibruktagande av en solarie-, tatueringseller skönhetssalong eller någon annan lokal där det utförs hudbehandling,* *6) ibruktagande av en sådan annan lokal eller inrättning eller inledande av sådan verksamhet som, med beaktande av besökarantalet eller verksamhetens karaktär, kan orsaka sanitär olägenhet.*	Verksamhetsutövaren ska senast 30 dygn innan verksamheten inleds göra en skriftlig anmälan till den kommunala hälsoskyddsmyndigheten om *ibruktagande av sådana verksamhetsställen eller inledande av sådana verksamheter som räknas upp i bilagan.*

Gällande lydelse

En *motsvarande* anmälan ska göras *också* när en i 1 mom. avsedd verksamhet ändras väsentligt. *När* verksamhetsutövaren byts ska den nya verksamhetsutövaren underrätta den kommunala hälsoskyddsmyndigheten om saken. Anmälan behöver inte göras, om verksamheten kräver miljötillstånd enligt miljöskyddslagen.

Anmälan ska innehålla uppgifter om verksamhetsutövaren och verksamheten samt *de* uppgifter som behövs för bedömningen av sanitära olägenheter som är förknippade med verksamheten. Närmare bestämmelser om anmälan och de utredningar som ska fogas till den utfärdas genom förordning av statsrådet.

11 kap.

Undersökningslaboratorier och avgifter

50 §

Avgifter

I fråga om avgifterna för statliga prestationer enligt denna lag iakttas lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992). Kommunen ska fastställa avgifterna för sina prestationer så att de högst motsvarar kostnaderna för utförandet av prestationen. När kommunen låter utomstående sakkunniga eller ett laboratorium utföra undersökningar eller utredningar tas kostnaderna ut hos kunden högst i enlighet med de faktiska kostnaderna.

För anmälningar och ansökningar enligt denna lag som kommunen behandlar, för kontroller, provtagning och undersökningar som ingår i den kommunala tillsynsplanen enligt 6 § samt för intyg som kommunen beviljar med stöd av nämnda paragraf ska kommunen hos verksamhetsidkaren ta ut en avgift enligt en av kommunen godkänd taxa.

Hos verksamhetsidkaren ska dessutom tas ut en avgift för tillsynsåtgärder som hänför sig till

1) tillsynen över efterlevnaden av föreläggande som har meddelats med anledning av

Föreslagen lydelse

Dessutom ska en anmälan göras när en i 1 mom. avsedd verksamhet ändras väsentligt. *Om verksamheten upphör, ska den kommunala hälsoskyddsmyndigheten underrättas elektroniskt eller skriftligen. Om* verksamhetsutövaren byts*,* ska den nya verksamhetsutövaren underrätta den kommunala hälsoskyddsmyndigheten om saken. Anmälan behöver inte göras, om verksamheten kräver miljötillstånd enligt miljöskyddslagen.

Anmälan ska innehålla uppgifter om verksamhetsutövaren och verksamheten samt uppgifter som behövs för bedömningen av sanitära olägenheter som är förknippade med verksamheten. Närmare bestämmelser om anmälan och de utredningar som ska fogas till den utfärdas genom förordning av statsrådet.

11 kap.

Undersökningslaboratorier och avgifter

50 §

Grundavgift för tillsyn

Kommunen tar årligen ut en grundavgift för tillsyn på 150 euro av verksamhetsutövarna för verksamhetsställen eller verksamheter som avses i bilagan.

Om den verksamhet som verksamhetsutövaren bedriver på ett verksamhetsställe omfattar flera olika verksamheter som avses i 1 mom., tas grundavgift för tillsyn ut bara en gång per år.

Grundavgiften för tillsyn tas ut i början av kalenderåret. Av ett tillsynsobjekt som under kalenderåret gör en anmälan om inledande av verksamhet ska ingen grundavgift för tillsyn tas ut för kalenderåret i fråga. Om en verksamhetsutövare anmäler till den kommunala

Gällande lydelse

en kontroll som ingår i den kommunala tillsynsplanen enligt 6 § 2 mom. om föreläggandena har meddelats på grund av att bestämmelserna i denna lag inte har följts,

2) tillsynen över efterlevnaden av förelägganden som har meddelats med anledning av anmälningar enligt 13 §,

3) tillsynen över efterlevnaden av förelägganden som har meddelats med anledning av ansökningar enligt 18 § samt till övervakning och kontroll av kvaliteten på hushållsvatten enligt 20 §,

4) regelbunden övervakning av badvatten enligt 29 §,

5) inspektion av solarieanordningar enligt 173 § i strålsäkerhetslagen. (9.11.2018/860)

Kommunen har dessutom rätt att enligt en av kommunen godkänd taxa ta ut en avgift

1) hos fastighetens ägare eller innehavare eller någon annan som är ansvarig för en sanitär olägenhet med stöd av 27 §, för en inspektion, mätning, provtagning, undersökning eller utredning som har utförts i en bostad eller ett annat vistelseutrymme och som hör samman med utredning av sanitära olägenheter som avses i 26 § eller med säkerställande av att en olägenhet avhjälps; myndighetens första inspektion för att utreda en misstanke om sanitär olägenhet och bestämmandet av behovet av fortsatta undersökningar i anslutning till inspektionen är dock avgiftsfri, (19.12.2014/1237)

2) hos en brunnsägare för undersökningar av hushållsvattnet, om det inte är fråga om ett i 16 § 4 mom. avsett verk som levererar hushållsvatten, (27.6.2014/553)

3) för inspektioner i samband med tillsynen över efterlevnaden av en i 17 kap. i miljöskyddslagen avsedd statsrådsförordning. (27.6.2014/553)

Avgifterna får drivas in utan dom eller beslut i den ordning som föreskrivs i lagen om verkställighet av skatter och avgifter (706/2007).

Staten ersätter de kostnader kommunen orsakas av utförandet av sådana kontroller, provtagningar, undersökningar och utredningar som enligt denna lag hör till Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovårdens uppgifter eller som hänför sig till beredningen

Föreslagen lydelse

hälsoskyddsmyndigheten att verksamheten avslutats, upphör uttaget av grundavgift för tillsyn vid ingången av det följande kalenderåret.

Gällande lydelse

av verkets anvisningar och som verket har styrt till kommunen.

50 a §

Dröjsmålsränta

Om den avgift som fastställts för en åtgärd inte har betalts på förfallodagen, får på det belopp som inte betalats i tid tas ut årlig dröjsmålsränta högst enligt den räntefot som avses i 4 § 1 mom. i räntelagen (633/1982). Förfallodagen kan infalla tidigast två veckor efter att den tjänst för vilken avgiften bestämts har tillhandahållits. I stället för dröjsmålsränta kan myndigheten ta ut en dröjsmålsavgift på fem euro om beloppet av dröjsmålsräntan blir mindre än detta.

Föreslagen lydelse

50 a §

Andra avgifter som tas ut för hälsoskyddstillsynen

Kommunen tar ut avgift enligt en av kommunen godkänd taxa för

1) handläggning av anmälningar enligt 13 och 18 a §, handläggning av ansökningar om godkännande enligt 18 § samt de inspektioner, dokumentkontroller, mätningar, provtagningar, undersökningar och utredningar som gäller verksamheter som avses i de paragraferna; handläggning av anmälningar om avbrytande och avslutande av verksamheten är dock avgiftsfri,

2) mätningar, provtagningar, undersökningar och utredningar som hör samman med utredning av sanitära olägenheter i verksamheter som avses i 1 punkten eller med säkerställande av att en olägenhet avhjälps,

3) godkännande av en riskbedömning enligt 20 § samt övervakning och kontroll av hushållsvattnets kvalitet,

4) övervakning av kvaliteten hos badvatten enligt 29 §,

5) inspektioner och beviljande av intyg enligt 6 § 4 mom.,

6) inspektioner av solarieanordningar enligt 173 § i strålsäkerhetslagen,

Kommunen har dessutom rätt att ta ut en avgift enligt en av kommunen godkänd taxa

1) hos fastighetens ägare eller innehavare eller hos någon annan som med stöd av 27 § är ansvarig för en sanitär olägenhet för en inspektion, dokumentkontroll, mätning, provtagning, undersökning eller utredning som har utförts i en bostad eller ett annat vistelseutrymme och som hör samman med en utredning av sanitära olägenheter som avses i 26 § eller med säkerställande av att en olägenhet avhjälps; myndighetens första inspektion för att utreda en misstanke om sanitär olägenhet i en bostad och bestämmande av behovet av fortsatta undersökningar i samband med inspektionen är dock avgiftsfri,

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

2) hos en brunnsägare för undersökningar av hushållsvattnet, om det inte är fråga om en i 16 § 1 mom. 3 punkten anläggning som levererar hushållsvatten.

3) inspektioner i samband med tillsynen över efterlevnaden av de bestämmelser som utfärdats med stöd av 17 kap. i miljöskyddslagen,

4) åtgärder i samband med flyttning av lik enligt överenskommelsen om transport av lik (FördS 13/1989) samt övervakningsbesök eller inspektioner enligt en förordning av statsrådet som utfärdats med stöd av 43 § i denna lag.

5) andra inspektioner och annan dokumentkontroll, mätning, provtagning, undersökning och utredning som hör samman med utredning av sanitära olägenheter eller med säkerställande av att en olägenhet avhjälps än vad som avses i 1–4 punkten.

Kommunen ska bestämma de avgifter som avses i 1 och 2 mom. så att deras storlek högst motsvarar kostnaderna för åtgärden. När kommunen låter utomstående sakkunniga eller ett laboratorium utföra undersökningar eller utredningar tas kostnaderna ut hos kunden högst i enlighet med de faktiska kostnaderna.

Staten ersätter de kostnader kommunen orsakas av utförandet av sådana kontroller, provtagningar, undersökningar och utredningar som enligt denna lag hör till Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovårdens uppgifter eller som hänför sig till beredningen av författningar eller verkets anvisningar och som verket har styrt till kommunen.

Bestämmelser om grunderna för när statliga prestationer enligt denna lag ska vara avgiftsbelagda och för storleken av avgifterna finns i lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992).

50 b §

Indrivning av avgifter utan dom eller beslut samt dröjsmålsränta

De avgifter som avses i denna lag är direkt utsökbara. Bestämmelser om indrivning av

Gällande lydelse	*Föreslagen lydelse*
	dem finns i lagen om verkställighet av skatter och avgifter (706/2007). *Om den avgift som påförts för en åtgärd inte har betalats senast på förfallodagen, får en årlig dröjsmålsränta enligt den räntesats som avses i 4 § 1 mom. i räntelagen (633/1982) tas ut på det belopp som inte betalats i tid. Förfallodagen får infalla tidigast två veckor efter att den åtgärd för vilken avgiften bestämts har vidtagits. I stället för dröjsmålsränta kan myndigheten ta ut en dröjsmålsavgift på fem euro, om beloppet av dröjsmålsräntan blir mindre än detta.* *Om en avgift återbetalas på grund av rättelse av debiteringen eller ändringssökande, betalas på den återbetalade avgiften krediteringsränta enligt 37 § i lagen om skatteuppbörd (11/2018) från och med betalningsdagen till och med återbetalningsdagen.*
56 §	56 §
Ändringssökande	*Ändringssökande*
Omprövning av ett beslut som gäller godkännande av ett laboratorium enligt 49 a §, ett beslut av en certifierare *enligt* 49 d § 2 och 4 mom. samt ett beslut av en kommunal tjänsteinnehavare får begäras *på det sätt som anges i förvaltningslagen.* Omprövning av ett beslut av en certifierare ska begäras hos social- och hälsovårdsministeriet. Omprövning av ett beslut av en kommunal tjänsteinnehavare ska begäras hos den kommunala hälsoskyddsmyndigheten inom 14 dagar från delfåendet av beslutet.	Omprövning av ett beslut som gäller godkännande av ett laboratorium enligt 49 a §, ett beslut av en certifierare *med stöd av* 49 d § 2 och 4 mom. samt ett beslut av en kommunal tjänsteinnehavare får begäras. Omprövning av ett beslut av en certifierare ska begäras hos social- och hälsovårdsministeriet. Omprövning av ett beslut av en kommunal tjänsteinnehavare ska begäras hos den kommunala hälsoskyddsmyndigheten inom 14 dagar från delfåendet av beslutet.
Andra beslut som har fattats med stöd av denna lag och beslut som har meddelats med anledning av en begäran om omprövning får överklagas genom besvär hos förvaltningsdomstolen på det sätt som anges i förvaltningsprocesslagen (586/1996).	*Omprövning av ett beslut om en grundavgift för tillsyn enligt 50 § får begäras hos kommunen, om* *1) grundavgift har tagits ut utan grund,* *2) grundavgift inte har påförts och detta inte berott på den betalningsskyldige.* *I ärenden som avses i 2 mom. 1 punkten får omprövning begäras inom tre år från ingången av kalenderåret efter det år då avgiften påfördes, dock senast 60 dagar från delfåendet av beslutet, och i det fall som avses i 2 mom. 2 punkten inom ett år från ingången av kalenderåret efter det år då avgiften borde ha påförts.*
Förvaltningsdomstolens beslut i ett i 49 b § avsett ärende som gäller återkallande av godkännandet av ett laboratorium eller avbrytande av verksamheten, i ett i 49 c § avsett ärende som gäller återkallande av ett beslut att utse en certifierare, i ett i 49 d § avsett ärende som gäller ett beslut att utplåna uppgifter om en utomstående sakkunnig eller i ett i 15, 27	

Gällande lydelse	*Föreslagen lydelse*
eller 51–53 § avsett ärende som gäller förbud, begränsning och föreskrifter får överklagas genom besvär på det sätt som anges i förvaltningsprocesslagen. Över andra beslut av förvaltningsdomstolen får besvär anföras endast om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd.	
Den kommunala hälsoskyddsmyndigheten har rätt att söka ändring i förvaltningsdomstolens beslut.	*På begäran om omprövning tillämpas i övrigt 7 a kap. i förvaltningslagen.*
	Bestämmelser om sökande av ändring i förvaltningsdomstol finns i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019). Lagen om rättegång i förvaltningsärenden tillämpas även vid sökande av ändring i en kommunal myndighets beslut. Vid sökande av ändring i beslut som gäller *den* tillsynsplan som avses i 6 § 2 mom., *den* hälsoskyddsordning som avses i 51 § 3 mom. och *den taxa* som avses i 50 § 2 mom. *får sökas på det sätt som anges* i kommunallagen (410/2015).	Ändring i beslut som gäller *en* tillsynsplan som avses i 6 § 2 mom., *en* hälsoskyddsordning som avses i 51 § 3 mom. och *taxor* som avses i 50 § 2 mom. *ska dock vad som föreskrivs* i kommunallagen (410/2015) *tillämpas.*
	Ett beslut som avses i 6 § 2 mom. samt 27, 51 och 52 § får dock verkställas oberoende av ändringssökande.
	Vid sökande av ändring i beslut som gäller föreläggande och utdömande av vite samt föreläggande och verkställighet av hot om tvångsutförande eller hot om avbrytande ska dock viteslagen (1113/1990) tillämpas.
57 §	
Verkställighet	
I ett beslut som fattas med stöd av 51 § 2 mom. kan det föreskrivas att beslutet skall iakttas trots att ändring söks, om inte besvärsmyndigheten bestämmer något annat. Över ett sådant beslut av förvaltningsdomstolen som enbart gäller verkställighet och genom vilket verkställigheten av det överklagade beslutet förbjuds eller avbryts får besvär anföras hos högsta förvaltningsdomstolen endast i samband med huvudsaken.	(upphävs)
Ett beslut om en tillsynsplan enligt 6 § 2 mom. är verkställbart även om det överklagas, om inte besvärsmyndigheten beslutar något annat. (21.4.2006/285)	(upphävs)
	_____
	Denna lag träder i kraft den 20 .

Gällande lydelse *Föreslagen lydelse*